

Lunds Universitet
Samhälls- och beteendevetenskapliga
Institutionen
Sociologi 41-60 p
Augusti 2001

GLOBALISERING OCH KONSTRUKTIONEN AV EN ETNISK IDENTITET

Av: Yelis Bilim
Handledare: Britt-Marie Johansson

Abstract

Den aktuella uppsatsen är en teoretisk litteraturstudie baserad på syftet att försöka förklara och tolka vilken påverkan globaliseringen har på konstruktionen av en etnisk identitet. Samt ämnar uppsatsen belysa kopplingen mellan samhällsutveckling och den etniska identitetskonstruktionen. Hur och varför den etniska identiteten i ett samhälle reproduceras trots möjligheter till en frigörelse från denna reproduktion. Vilka konsekvenser medför globaliseringen för konstruktionen och reproduktionen av den etniska identiteten i fråga? Utifrån mina syften analyseras begreppen livsstil, gemenskap och ontologisk trygghet. Analysen tar sin utgångspunkt i framförallt Anthony Giddens teorier om senmoderniteten och behovet av att skapa en identitet i denna samt hur samhällsförändring kan påverka den etniska identitetskonstruktion och vilka konsekvenser det kan få, analyseras utifrån Durkheim och anomibegreppet. Ur dessa hållpunkter utvecklas en teori om hur de etniska grupperna i fråga skapar en identitet och en livsform som ger dem skydd mot globaliseringens reflexiva kaos och hur de härigenom lyckas erhålla en struktur och mening i sitt vardagliga liv. Analysen belyses utifrån ett historiskt, strukturellt och funktionellt perspektiv. Mitt metodiska angreppssätt utgörs av hermeneutiken och dess tolkningslära. Mitt resultat av analysen är att globaliseringen och den samhällsutveckling som har skett påverkar den etniska identitetskonstruktionen. Denna slutsats grundas utifrån mina teorival som bland annat belyser behovet av att skapa en trygghet i en oviss värld där de globala systemet består utav ekonomiska och politiska eliter med endast ekonomiska vinst intressen. Maktstrukturen kan även reproduceras vilket bidrar till den etniska identitetsreproduktionen som ett skydd i sin invanda underordning. Maktstrukturen existerar både på global och lokal nivå. Flykten från det egna landet, präglad av krig och politiskt förtryck bidrar till ett ännu starkare behov av att stärka, forma och omforma denna etniska identitet. De förändringar och omställningar dessa etniska grupper i exil har ställts inför har bidragit till en känsla av anomi vilket stärker deras vilja till att anamma den grupp där de känner sig accepterade och trygga.

Innehållsförteckning:

Abstract	1
1.Inledning.....	2
1.1.Bakgrund.....	2
1.2.Syfte & problemställning.....	3
1.3.Uppsatsens uppläggning och genomförande.....	5
1.3.1.Hermeneutiken.....	8
DEL 1	
2.Historisk tillbakablick.....	10
2.1.Modernitetens följder.....	10
2.1.1.Vad är globalisering?.....	10
DEL 2	
3.Analys.....	15
3.1.Etnicitet - etnisk identitet - etnisk grupp.....	15
3.2.Att konstruera etnisk identitet i nätverkssamhället.....	17
3.3.Modernitetens konsekvenser.....	19
3.3.1.Den moderna samhällsutvecklingen.....	19
3.3.2.Reflexivitet.....	20
3.3.3.Livsstil.....	21
3.3.4.Gemenskap & Ontologisk trygghet.....	23
3.3.5 Självets dilemman.....	24
3.4.Global Anomi.....	27
DEL 3	
4.Resultatdel och avslutande diskussion.....	29
4.1.Samhällsutveckling och identitets-konstruktion.....	29

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Vår värld, och våra liv, formas av globaliseringens och identitetens motsatta krafter. Etnisk identitet är en av dem och etniciteten har genom historien spelat en framstående roll gällande de mänskliga relationerna. Detta faktum, som uppenbarligen spelat en stor roll i så gott som hela världen, är en del av det förbryllande pussel som etniciteten representerar. De allmänna förväntningarna, har under vår tid varit att moderniteten och dess stora, integrerande och universella krafter skulle innebära ett slut på olika kollektiva identitetsfästningar, så som etnisk identitet. Men etnicitetsbanden har visat sig vara en rest från det förflutna med en styrka som inte har försvunnit, trots den snabbt förändrade världen. Även om vi nu har gått in i ett nytt millenium med allt vad det innebär så tycks etniciteten fortsätta att forma och återspegla den värld vi lever i (Cornell & Hartmann 2000). Hur kommer den att göra det och under vilka omständigheter? Vad är det som kommer att upprätthålla etniciteten som bas för kollektiv identitet och vilken roll kommer den att spela i framtiden?

Som tidigare nämnts ovan, så har den process, som egentligen var förväntad att underminera etniciteten, istället varit anledningen till dess återuppvaknande, omvandlat den till ett medel för konflikt, förhandling och synlig konstruktion. Förklaringen till detta oförutsägbara resultat har till viss del, att göra med modernitetens paradoxala karaktär, och speciellt med två av dess mest komplexa och framåtskridande aspekter: globalisering och rationalisering. Anthony Giddens hävdar att, moderniteten innefattar en rad processer som är oundvikligt globaliserande. Den informationsteknologiska revolutionen och kapitalismens omstrukturering har framkallat en ny samhällsform, nätverkssamhället. Dess utmärkande drag är globalisering av strategiskt avgörande ekonomiska aktiviteter, nätverk som organisationsform, flexibilitet och instabilitet hos arbetet samt individualisering av arbetskraften, en kultur av verklig virtualitet som byggs upp av ett allt genomträngande, sammanflätat och diversifierat mediasystem. Och en omvandling av livets, rummets och tidens materiella grundvalar genom konstitueringen av ett flödesrum och en tidlös tid, uttryck för dominerande aktiviteter och styrande eliter (Cornell & Hartmann 2000).

Dessa processer menas att lokala händelser nästan aldrig är lokala längre; vad som händer på en plats är oundvikligen sammankopplad med fenomen som händer på en annan plats, eller rättare sagt, på många andra platser, vissa en halv värld ifrån. Människor kan föreställa sig världen på många olika sätt, och organiserar den kring tanken om att världen är uppdelad i diskreta enheter. Men dessa diskreta enheter är mer och mer baserade på en illusion.

Det som idag istället har ökat i betydelse är, enligt Giddens, sammanslutningar. De globala processerna tenderar att agera mot en speciell riktning: Influensflödena har nästan varit helt dominerade av västvärlden gentemot resten av världen. Resultatet är ännu tätare ekonomiska, politiska och kulturella nätverk. Dessa krafter är en sammankoppling mellan olika delar av världen men de ömsesidiga länkarna är beroende av västvärldens dominans. Det är ändå lätt att överdriva denna dominans. Folkgrupper och andra länder som står utanför väst har ändå tenderat att organisera sig efter vad som passar dem utifrån deras egna kulturella termer. De har kämpat för att skapa sin egen historia, identiteter, och sätt att leva på utefter en kombination av det ursprungliga och det nya (utländska, främmande).

I detta arbete vill jag fånga in den globala helheten för att sedan bryta ner den till den lokala delen. Jag strävar därför efter att fånga in den process som kallas för globaliseringen, och dess eventuella, nutida, påverkan på etniska grupper och dess skapande av en identitet. Min uppsats kommer bland annat på grund av dess begränsade omfång främst beröra den samhällsförändring som har skett och vilka konsekvenser denna radikala och globala förändring har fått för konstruktionen av en etnisk identitet. Jag kommer att belysa den etniska identiteten med avgränsningen på etniska grupper som har flytt från krig och konflikt. Migration är i sig inget nytt fenomen men den har förändrats i omfång och dimension. Den globala ordningen och dess maktstruktur har dock ändrats. Globaliseringen präglas av ekonomiska intressen. Dessa ekonomiska och politiska makteliter reglerar globalt över oss på lokal nivå. De ekonomiska och politiska systemen som idag styr uppfattar vi som abstrakta expertsystem som vi inte har någon egentlig kontroll eller makt över. Dessa abstrakta system skapar en otrygghet och en ovisshet hos grupper och individer vilket bidrar till att vårt behov av trygghet blir ännu mer påtaglig.

Min avsikt med att behandla etniska grupper och skapandet av en etnisk identitet beror på den sammankoppling med globaliseringens grundtankar som jag anser finns. Det finns dock en paradox i detta påstående vilket grundar sig på växelspelet mellan det globala och det lokala. Alltså de universella principerna på global nivå och de partikularistiska på lokal nivå vilket bidrar till att dessa två inte riktigt möts på halva vägen utan går förbi varandra.

Jag tänker lägga fokus på behovet av att finna och skapa en identitet (i detta fall konstruera en etnisk identitet), i en allt mer globaliserad värld. Tanken borde egentligen vara att globaliseringen borde påverka på ett positivt sätt och att den inte borde vara ett hinder utan en möjlighet för skapandet av positiva, pluralistiska identiteter. Tyvärr verkar det gå åt motsatt håll, den etniska identitetskonstruktionen verkar vara starkare än någonsin tidigare. Detta kan möjligtvis vara en föreställning som jag har. Det kan även bero på att det har synliggjorts mer på senare tid jämförelsevis med tidigare. Det är ju ett mänskligt fenomen att söka sig till den grupp där man känner sig accepterad och trygg. Även om gränserna idag är upplösta och möjligheterna till ett mångkulturellt, pluralistiskt samhälle där alla får vara olika och ändå bli accepterade, är större idag, än någonsin tidigare tenderar de globala krafterna att istället utgöra ett hinder för denna utveckling. Mitt syfte är bland annat att belysa kopplingen mellan den samhällsutveckling som har skett, i och med globaliseringen, med den etniska identitetskonstruktionen.

Jag vill avslutningsvis, innan jag går över till att precisera syfte och problemställning, poängtera att mina antaganden att det har skett en samhällsförändring i och med globaliseringen, (jag hänvisar då till övergången ifrån industrisamhället till nätverkssamhället), och att detta fenomen påverkar etniska grupper och dess skapande av en etnisk identitet på ett förändrat eller annorlunda sätt, endast är förförståelser eller föreställningar om hur jag tror att det kan vara. Det är en tankebild som jag har pusslat ihop under arbetets gång.

Denna tankebild, önskar jag att ni som läser detta arbete, ska få erfara. Jag vill också tillägga att jag är medveten om att jag inte kan urskilja en etnisk grupp och sätta likhetstecken med alla etniska grupper, därför så vill jag påpeka att kontexten av en etnisk grupp och dess identitetskonstruktion, i detta arbete belyses utifrån etniska grupper som flytt från krig och förtryck. Det är en stor skillnad på etniska grupper och deras identitetskonstruktion beroende på varför man befinner sig och på omständigheter, förutsättningar och situationen i sig. Därför har jag valt att fokusera på de grupper som immigrerat på grund av politiskt förtryck och krig.

Alltså min grundinställning är att mina antaganden och min problemställning utgår från min tro på att denna etniska grupp som flyr från ett land till ett annat känner ett ännu större behov till att skapa en identitet som baseras på något begränsat, tryggt och reglerande. Något som ger dem mening i en föränderlig värld som är ännu mer påtaglig med tanke på deras erfarenheter och upplevelser. Vidare hur denna etniska identitetskonstruktion blir påverkad av de globala krafterna, samt hur och vad som hindrar dennes frigörelse samt hur och varför den reproduceras i ett samhälle och slutligen vilka konsekvenser globaliseringen har på denna konstruktion och reproduktion.

Jag har nu kommit med en hel del påståenden och antaganden, alla dessa kommer självfallet att diskuteras och vidareutvecklas i arbetet.

1.2. Syfte och problemställning

Denna uppsats kommer att innehålla en historisk tillbakablick på de förändringar som skett, både vad det gäller samhällsförändring och på hur etniska grupper och deras identitetskonstruktion förändras i och med detta. *Syftet med denna beskrivning är att definiera och uppmärksamma några av de kopplingar som finns mellan samhällsutveckling och identitetskonstruktion.* Den genomgående, och mest framstående samhällsutveckling som har skett, är globaliseringen. Enligt Anthony Giddens, är globaliseringen en konsekvens av moderniteten. Vilka konsekvenser detta fått för etniska grupper och deras identitetskonstruktion kommer dock att stå i fokus.

Den centrala frågeställningen lyder: *Vilken påverkan, om någon, har globaliseringen på konstruktionen av en etnisk identitet?*

Ytterligare ett syfte hänger samman med den centrala frågeställningen, nämligen: *Hur och varför den etniska identiteten i ett samhälle reproduceras, trots att man har integrerats, och då inga formella hinder är närvarande?*

Vi i Sverige lever ändå i ett någorlunda ”fritt” och ”demokratiskt” samhälle med många valmöjligheter och väldigt lite begränsningar. *Finns det bakom friheten och demokratin sociala mekanismer som hindrar grupper från att inte frigöra sig ifrån sin etniska identitetsreproduktionen?*

Denna frihet där det råder få begränsningar, är det endast en illusion eller kan det även vara så att dessa möjligheter inte tillgodoser människans sanna natur och hennes behov, vilket gör att vi drabbas av anomi tillstånd. En räddning blir då att söka sig till konkreta och permanenta identiteter. *Vilka konsekvenser har globaliseringen för den etniska identitetsreproduktionen?*

1.3. Uppsatsens uppläggning och genomförande

Val av metod:

Denna uppsats är ett teoretiskt arbete, som grundar sig på litteraturstudier gällande aktuellt område. Mitt motiv till att enbart arbeta teoretiskt är att jag anser att den gällande frågeställningen hade krävt ett relativt omfattande intervjumaterial, vilket tidsbegränsningen i denna studie omöjliggjorde. Mitt huvudsakliga arbete har därmed bestått av att studera andra forskare eller sociologers undersökningar och teorier, men jag har hela tiden strävat efter att kritiskt granska dem och även finna egna slutsatser. En annan sak som har varit viktig för mig, är vikten av kreativitet och självständighet. Jag har försökt att inte stirra mig blind på vad som krävs utan istället frågat mig själv hur jag skulle vilja göra min uppsats. Men jag kan ju

tillägga att det inte är lätt första gången man skriver en sån här uppsats, att hitta en självständig och personlig väg till ett bra arbete.

Det finns ett antal olika perspektiv och teorier om globalisering och etniska grupper och identitetskonstruktion. Metoden för den vidare analysen baseras på hermeneutiken. Även om mitt arbete inte har en empirisk förankring vill jag dock påpeka att jag inte har kunnat hålla mig helt borta från vissa "ovetenskapliga" intervjuer med min närmaste omgivning, som härstammar från f.d Jugoslavien. Ett annat tillägg är att jag dessutom har vissa erfarenheter då jag själv är turk/montenegrin. Mina egna erfarenheter samt mina samtal med släkt och vänner har verkligen stimulerat mig i mitt arbete och har även gett mig bekräftelse för min förförståelse samt vilken angelägenhet detta arbete har.

Val av litteratur:

Jag började smått mitt sökande efter litteratur då jag var i Manchester (England) som erasmus-student, vårterminen 2001.

Jag fann mängder och idén till detta arbete fick jag faktiskt genom en av de kurser jag tog där som hette: Comparative Sociology; 'Race', Ethnicity and Racism. Under fyra tillfällen så hade vi både föreläsningar och seminarier om globalisering.

Här togs bland annat upp vilken påverkan globaliseringen har på etniska konflikter och framtida relationer. Jag tyckte det var mycket intressant vilket fick mig att vilja fördjupa mig i ämnet. Jag hittade dock i mitt sökande ett annat perspektiv och för mig en mera givande synvinkel. En del litteratur har jag som sagt hittat i Manchester men som jag endast har gjort anteckningar från och tagit med mig som material hem till Sverige. Många av mina antaganden och förförståelser har jag även fått från föreläsningar och anteckningar därifrån, vilket innebär att det ibland varit svårt att ange referenser.

Ett "problem" när det gäller användandet av litteratur har varit urvalet. Det finns mycket god litteratur på detta området, men man måste ju begränsa sig. Det urval som gjorts är mitt personliga och dess resultat är och bör ses som mitt subjektiva.

Val av uppläggning och framställning:

Uppsatsen innehåller två syften, främst att belysa globaliseringen och dess eventuella påverkan på etnisk identitetskonstruktion samt att titta på den förändring som har skett och hur dessa grupper formar, omformar och transformerar sin etniska identitet i en tid av förändring. Jag har valt att dela upp uppsatsen i olika delar: del 1, del 2 och del 3. Del 1 består först av en bakgrund, där jag i början gör en tillbakablick på modernitetens uppkomst eftersom den utgör grunden för utvecklingen av globaliseringsprocessen. Därefter utreder jag vad globalisering är och vad som kännetecknar den. Del 2 innehåller en beskrivning av de begrepp jag anser vara centrala, samt analys utifrån mina teoretiska utgångspunkter. Det första analysavsnittet består av Manuel Castells om hur man konstruerar identitet i nätverkssamhället, detta följes upp av Anthony Giddens med "självet och samhället i den senmoderna epoken". Jag ämnar slutligen i detta avsnitt analysera vilka konsekvenser förändringar och ovissheten kan ha på dessa grupper, detta utifrån Durkheim och hans teori om anomitillstånd. Del 3 innehåller en resultatdel som ämnar besvara mina syften och den centrala problemställningen. Detta ska jag sedan tolka på det metodiska sätt jag har valt att utgå från.

Jag vill klargöra från början att min problemställning går hand i hand med mina syften, alltså de utgår från att belysa samma problem utifrån olika perspektiv, historiskt, strukturellt och funktionellt på global och lokal nivå. Jag vill alltså belysa samhällsförändringarna utifrån en

kort historisk beskrivning och för att sedan se dessa förändringar utifrån ett strukturellt perspektiv. De historiska och strukturella perspektiven som innefattar samhällsförändringen (i detta fall globaliseringen) och dess påverkan på de etniska grupperna och deras identitetskonstruktion. Det strukturella perspektivet utgår ifrån den växelverkan som finns mellan samhället och aktören. Det funktionella perspektivet ses utifrån reproduktionen av en etnisk identitet. Vilken funktion och mening den skapar för kollektivet och individen. Hur har detta förändrats historiskt, strukturellt och funktionellt i och med utvecklingen. Den diskussion som följer den av mina syften kan utgöra en sorts grund för den diskussion som följer av den centrala problemställningen eller tvärtom. Det återstår att se.

Begränsningar:

De begränsningar jag gjort i arbetet är många, men jag vill peka på några betydelsefulla sådana. För det första har jag inte gått in på etniska grupper och deras politiska, ekonomiska (klassmässiga) situation i det nya landet (ex. Sverige). Alltså jag har inte tagit upp deras situation i den politiska sfären, utan endast fokuserat på hur etnisk identitet påverkas av globaliseringens krafter och utveckling. Annars hade man kunnat gå in mera på djupet och titta på vilka faktorer som förhindrar integreringen och som förebygger segregeringen. Jag har inte heller belyst och problematiserat migrationen trots att den utgör en viktig aspekt i diskussionen om globaliseringsprocessen och etniska grupper och dess identitetskonstruktion. Jag har endast tagit med den i beskrivningen av globaliseringen den i del 3 samt har jag byggt in begreppet i analysen.. Detta är ett medvetet val från min sida då jag fann att omfånget av denna uppsats var för begränsad.

En annan begränsning är att jag inte problematiserat etniciteten i uppsatsen, etniciteten är en viktig faktor i denna konfliktfyllda värld som speciellt påverkar individens och grupperns syn på andra individer och grupper. En faktor som faktiskt är grogrunden till skapandet av vi/dem mentalitet. Den påverkar vår världsbild och vår människouppfattning. Jag har tagit upp detta ämne, men inte i den utsträckning som dess betydelse kunnat kräva. En anledning till detta är att tidsbegränsningen gjorde det svårare att bygga in det i uppsatsen allt för mycket.

Brister:

När jag bestämde mig för denna problemställning hade jag stora ambitioner när det gällde att fånga in helheten, den historiska bakgrunden, den strukturella påverkan och växelverkan mellan det globala och lokala som faktorer till hur och på vilket sätt globaliseringen påverkar etniska grupper och dess identitetskonstruktion, hur och varför den reproduceras. Jag finner dock att dessa ambitioner lett till att arbetet kanske har fått en något ytligare framtoning än vad jag har menat från början. Den djupare diskussionen och analysen som jag eftersträvat har inte helt kunnat genomföras.

Jag tror också att en annan brist kanske ligger i alla de syften som jag ämnar att belysa förutom den centrala problemställningen.

Detta kanske hade lett till ett bättre fokus som kanske hade resulterat i en mer djupgående beskrivning och analys. Men samtidigt har detta så skett på bekostnad av helheten och översiktens fördelar. Att från början vara mer medveten om den begränsade tid som arbetsuppgiften tar, är viktig i detta sammanhang. Uppsatsens omfång är en annan aspekt som jag inte tänkte på från början, vilket kan ha bidragit till mina svårigheter till att avgränsa mig.

Ett annat område som inte har diskuterats i uppsatsen är globaliseringens fördelar utan jag har mest lagt vikt vid dess påverkan, hinder och konsekvenser. Detta val har jag främst grundat på min tro eller min vilja att få fram hur denna tid vi lever i idag påverkar oss individer som opererar på lokal nivå.

Faktorer som påverkat resultatet:

Flera faktorer påverkar alltid ett undersökningsresultat, jag anser att forskaren själv är en av dessa faktorer. Jag är därför medveten om att jag själv som forskare påverkat arbetets innehåll och resultat, exempelvis genom min subjektiva inställning till min problemställning, mitt metodval, mitt perspektiv-val, mitt urval av litteratur och genomförandet av beskrivning och analys. Jag menar att detta bör beaktas vid bedömningen av denna uppsats.

Andra faktorer som påverkar uppsatsens utformning, innehåll och analys är enligt min mening också den tid som står till förfogande, detta har exempelvis påverkat mängd av litteratur som kunnat studerats och analyserats, liksom arbetets omfång och djup.

En annan faktor jag vill nämna är den kunskapsnivå jag själv som forskare befinner mig på, detta gäller det aktuella problemområdet, men även metodologiska/metodfrågor.

Avslutningsvis vill jag nämna att jag valt att använda mig av ett språk och en uttrycksform som är enkel och lättläst. Min motivering till detta val är min övertygelse att man bör utforma vetenskapliga uppsatser på ett sådant sätt så att alla som kan vara berörda av dess innehåll och resultat kan nås. Utgångspunkten när det gäller det ”språkliga” är att även om man inte är insatt i den ”sociologiska begreppsapparaten”, eller insatt i den s.k. ”globaliseringsprocessen” ska man kunna följa den förda diskussionen.

Jag tror att de flesta som läser den här uppsatsen, kommer märka att jag har valt att uttrycka mig på ett rätt så öppet sätt, som kanske visar min egna ståndpunkt och mitt eget engagemang, vilket jag anser vore för mig omöjligt att dölja.

1.3.1. Hermeneutiken

Slutligen i denna del av uppsatsen, tänkte jag presentera mitt val av metoder för den vidare analysen, som främst baseras på *tolkning*. Som Nils Gilje och Harald Grimen skriver i ”*Samhällsvetenskapernas förutsättningar*”, (1995), är det utmärkande vad det gäller meningsfulla fenomen att de måste tolkas för att kunna förstås. Detta är någonting vi måste göra för att kunna interagera med andra sociala varelser. Det har vi heller oftast inga problem med men ibland kan det hända att vi ställs inför någonting vars mening är diffus för oss. Det krävs då speciella metodologiska infallsvinklar för att vi ska lyckas få meningen att framträda. Här menar Gilje/Grimen att:

”Det finns en lång historia vad det gäller försöken att klargöra vad förståelse och tolkning är, hur förståelse är möjligt och vilka speciella problem som uppstår vid tolkning av meningsfulla fenomen. Sådana försök går under namnet hermeneutik” (Gilje & Grimen 1995:176)

Jag har i min uppsats använt mig av ett hermeneutiskt angreppssätt, närmare bestämt av den *dubbla hermeneutiken*. Även om mitt arbete inte är så svårtolkat som ”*azandernas användning av orakel*”, vilket Gilje/Grimen diskuterar (Gilje & Grimen 1995:175-176), måste det icke desto mindre tolkas.

Hermeneutiken innebär, som Mats Alvesson och Kaj Sköldberg skriver i ”*Tolkning och reflektion*”, (1994:115), att ”*Meningen hos en del endast kan förstås om den sätts i samband med helheten*”. Helheten består av delar och kan på samma enbart förstås utifrån dessa. Det är denna föreställning jag tillämpar i min analys av det material jag erhållit.

Att jag använder mig av den *dubbla hermeneutiken*, vilket är ett begrepp myntat av Anthony Giddens, beror på att människor själva tolkar sina handlingar och det samhälle i vilket de lever. Sedan tolkar jag som forskare, deras tolkningar. Anthony Giddens menar att samhällsvetenskaperna bygger på en dubbel hermeneutik vilket innebär att samhällsforskaren måste förhålla sig till en värld som redan är tolkad av de sociala aktörerna och att detta är något som han eller hon inte kan blunda för. Samtidigt måste forskaren likväl bedriva forskning och återskapa tolkningar som de sociala aktörerna gjort inom ett samhällsvetenskapligt språk, med hjälp av teoretiska begrepp. Giddens menar nämligen, enligt Gilje/Grimen (1995), att forskning som enbart avspeglar de uppfattningar och värderingar som de sociala aktörerna direkt uttrycker inte speciellt troligt säger oss det som är av intresse. Samhällsforskaren måste därför ta ett steg längre - dvs tolka de sociala aktörernas tolkningar.

Även om detta arbete inte har en empirisk förankring, baserat på intervjuer, vill jag ändå använda mig av denna metod eftersom jag anser att jag, ändå indirekt, tolkar andra sociala aktörers tolkningar, dels genom den litteratur jag haft till förfogande, och dels genom mina erfarenheter som grundar sig på både självupplevelser och observationer på levande sociala aktörer. På så vis så återspeglas mina egna tolkningar på mitt tolkande och även andras tolkningar som jag tolkar. Den dubbla hermeneutiken utgör egentligen, enligt mig endast en växelverkan mellan aktörer och strukturer. Jag har även blivit lite influerad av C Wright Mills (1997), som bland annat menade, att ofta är den vanliga människan omedveten om sambanden mellan hennes livsmönster och världshistoriens händelseprocess. Hon brukar inte reflektera över betydelsen hos dess samband och om vilken personlighet hon blir, samt vilken typ av historietveckling hon kan vara med i.

Detta tycker jag är viktigt att tänka på när man analyserar varför exempelvis människor konstruerar och reproducerar identiteter som kanske inte är bra för deras utveckling exempelvis. Om jag hade valt att utföra denna uppsats som en empirisk studie där jag ämnade använda mig utav intervjuer då hade detta passat bra som metod och angreppssätt för den vidare analysen. Man hade genom sina frågor kunnat hjälpa dessa individer att reflektera över sin livsvärld. Men denna metod kan jag använda själv när jag tolkar genom att tolka mina egna tolkningar och med hjälp av sociologiska tolkningar försöka förstå det handlande som jag ämnar undersöka.

Jag hoppas att jag inte har varit alltför diffus, i mitt val av angreppssätt för den vidare analysen. Det återstår att se. Nu ska jag övergå till del 1 i detta arbete. Där presenterar jag mina valda teorier.

DEL 1

2. Historisk tillbakablick

2.1. Modernitetens följder

Denna del av uppsatsen kommer att innehålla en historisk tillbakablick på vilka förändringar som har skett i och med globaliseringsprocessen och vad som har bidragit till det vi idag kallar för globalisering. Vad som kännetecknar detta samhällsfenomen, samt dess konsekvenser, såväl positiva som negativa. Jag har dock inte valt att avgränsa dessa utifrån bestämda tidsperspektiv utan jag ska endast skriva denna del som en löpande text där allt flyter på efter vad som jag anser vara relevant utifrån mina syften och problemställning.

Jag vill påpeka att denna historiska återblick är en mycket kortfattad redovisning, endast stora förändringar kommer att belysas. Min målsättning är som jag tidigare nämnde att peka på den samhällsförändring som har skett och dess följder samt konsekvenser. Jag kommer därför även att, kort belysa migrationens förändringen med tanke på att den utgör en källa till distinktioner mellan etniska grupper och identiteter, hur de påverkas av de globala krafterna och vilka konsekvenser samt hinder de eventuellt utgör för etniska grupper och dess identitetskonstruktionen.

2.1.1. Vad är globalisering?

Benedict Anderson förklarar uppkomsten av de imaginära kollektiven (etniska grupperna och deras identitetskonstruktion) med hänvisning till uppkomsten av den nya tryckteknologin - "print capitalism" Anderson hävdar, "det är inte särskilt förvånande att man sökte binda samman broderskap, makt och tid på ett så att säga nytt och meningsfullt sätt. Inget påskyndade mer detta sökande, eller gjorde det mer fruktbart, än tryckkapitalismen som tillät snabbt växande skaror av människor att föreställa sig själva och relatera sig till andra på radikalt nya sätt" (Anderson 1993:46). När jag läste boken "Den föreställda gemenskapen" av Benedict Anderson så förstod jag att min förförståelse om globaliseringen som ett nutida fenomen var helt fel. Globaliseringen är en process som har börjat och pågått ända sedan människan har börjat att röra på sig och då kommunikationen med andra människor från andra länder har varit ett faktum. Sen dess har allt varit som ett fortlöpande band. Kommunikation och handel har varit grogrunden för globaliseringen och dess process. Det moderna samhället har uppstått i takt med denna process och inte tvärtom. Men man kan dock skilja på globaliseringen då och nu. Jag ska nu, för att inte röra till det alltför mycket, belysa och klargöra för vad som kännetecknar, det vi idag, refererar till när vi pratar om globalisering.

Globaliseringen innefattar en mängd olika dimensioner och utvecklingslinjer. Växandet och uppkomsten av en global ekonomi baserad på de aktiviteter som utgörs av de transnationella företagen/sammanslutningarna och den internationella marknaden som baseras på kapital, handel, tjänster och varor är en viktig utveckling samt den mycket växande nya informationsteknologin som utbyter kommunikation, produktion och handel på den internationella arenan. Det skapas härmed också ett kulturellt utbyte i allra högsta grad. Formationen av regionala ekonomier och marknader som karaktäriseras av fri rörelse av kapital, varor och arbetskraft mellan nationsgränserna. Den europeiska Unionen (EU) är det mest utvecklade exemplet medan "The North American Free Trade Area and the Asia Pacific Economic Cooperation Forum", tillåter en viss fri rörelse i vissa avseenden men inte andra. Utvecklingen av "supra"-nationella institutioner, dess legalitet och normer för att reglera

ekonomiska och politiska relationer. Den ökade signifikansen av demokrati och mänskliga rättigheter. Universella normer om styrande och regerande inom den internationella arenan. Ett ökat globalt beroende baserat på ett gemensamt värdesystem grundat på etik och moral, som ett resultat av hur informationen transporteras globalt samt det ökade kulturella medvetandet över gränserna (Robertson 1998:8-9)

Man kan säga att globaliseringen fundamentalt refererar till, ekonomiska, teknologiska och politiska, regionala anslutningar, stater och kontinenter. Giddens har poängterat att "moderniteten är oundvikligen globaliserande" (Giddens 1996:63). Föreställningen, om globaliseringen, betyder mycket mer än endast kommunikationsnät och anslutningar. Den gör det möjligt för oss att tänka på förhållandet mellan tid och rum och hur det är möjligt att samhällen som är lokaliserade på en speciell plats är påverkade av politiska och ekonomiska förändringar som sker någon helt annanstans. Giddens definierar detta som, "länken mellan närvaro och frånvaro" (Giddens 1996:64). Eller annorlunda uttryckt, globala sociala relationer är till sin natur integrerade in i lokala omständigheter även om de förblir latenta. I och med detta kan man inte nått separera det globala från det lokala: dessa två föreställningar tillsammans utgör en relation. Ulrich Beck hävdar dock att angående globaliseringen, "ekonomiskt sett rör det sig (ännu) om internationalisering, inte globalisering" (Beck 1998:154). Med detta menar han att i och med de stora klyftorna nationer och människor i mellan, både ekonomiskt och politiskt, anser han att det inte rör sig om globalisering eftersom det inte når alla utan endast eliterna. Klyftorna mellan de rika och fattiga blir ännu större och därmed också klyftorna människor och grupper i mellan. Konkurrensen blir större vilket skapar osäkerhet och utanförskap om man inte platsar bland dessa eliter. Beroendesystemet utgörs av att de dominerande eliterna blir rikare på bekostnad av de fattiga, som till råga på allt, hamnar i en ond beroendecirkel som de inte kan ta sig ur. Detta, för att själva kunna överleva (Beck 1998).

Mike Featherstone pratar i sin bok "Global Culture" (1997), om på vilket sätt ekonomisk, politisk och kulturell förändring befinner sig bortom all nationell ledning. Folk har allt mer börjat orientera sig själva till världen som en helhet. De betraktar sig själva både som "locals" och "cosmopolitans".

Lokala platser överallt har idag ökade möjligheter att interagera sig med det globala; lokala affärer och företag deltar allt mer i de globala marknaderna; och det finns ingen som helst risk för regeringar att bli isolerade. De måste handla och agera 'globalt', för att vara med och utveckla den globala ekonomin; den transnationella arbetskraften; spridandet av de mänskliga rättigheterna; och miljöfrågor, som är globala både i storlek och betydelse (Featherstone 1997:208-209).

Som sagt, alla är, i varierande former och grader, involverade in den globala processen: lika mycket som den är en materiell process, är globaliseringen, också, personlig på så sätt att människor idag allt mer tänker 'globalt' och är mycket mer 'globalt medvetna' än någonsin tidigare. Giddens, till exempel, pekar på hur vi, som individer, reproducerar det globala i vårt vardagliga liv. Han presenterar globaliseringen som den essentiella komponenten när han pratar om modernitetens reflexivitet, som karaktäriseras av ett ökat informations-flöde, symboler, olika livsstilar och identiteter.

Utvecklingen av de globala systemen av produktion och handel är inte nytt i sig självt - det är en central aspekt av moderniteten som införlivades i och med Europa som världsrrike under imperialismens era och som nådde sin höjdpunkt på tidigt 1900-tal. Det som är nytt idag är omfattningen och karaktären på de globala relationerna. Globaliseringen är till exempel

karaktäriserad av bland annat nya former av inklusion och exklusion vad det gäller sociala förhållanden.

Stephen Castles poängterar i sin bok "The End of National Belonging", att "våra samhällen är allt mer strukturerade kring en bipolar opposition mellan 'the Net' and 'the Self'" (Castles 2000:6). Han poängterar vilken roll den nya informations-teknologin spelar i skapandet av globala nätverk av välstånd, makt och livsstilar. Dessa nätverk kan selektivt "stänga av och sätta på" individer, grupper, regioner och t.o.m länder beroende på deras relevans att kunna fylla vissa instrumentala mål. Detta system är ekonomiskt sett, effektivt men okapabelt att skapa mening i människors liv. Roland Robertson skriver i sin bok, "Globalization" (1998), om hur människor och folk allt mer söker mening genom partikularistiska identiteter, baserade på etnicitet, religion, regionalism eller nationalism, som en reaktion mot de ekonomiska och politiska eliterna som styr och opererar på global och därmed abstrakt nivå (Robertson 1998:97).

Ett annat resultat av globaliseringen och dess processer, och även en vidare dimension av globaliseringen i sig, är den ökade migrationen. Även om ekonomiska, politiska och kulturella influenser världen över, har ökat i stor grad, så har folk ändå flyttat sig mot kärnan och väst. De flyttar mot väst eftersom där är rikast men i längden kan detta ha oönskade konsekvenser eftersom belastningen kan få oönskade följder om man inte kan stoppa detta och istället försöka skapa bättre ekonomiska förutsättningar, för de som immigrerar, i det egna landet. Försöka hjälpa dem ur beroendet och utnyttjandet. Efter avkoloniseringen och responsen av de mångfaldiga och ökade täta sammanslutningarna, har ett ökat antal människor migrerat. Migrationen har genom tiderna, varit en konstant karaktäristik världen över, men dess dimensioner har ändrats radikalt. Siffrorna har blivit enorma och avstånden globala (Castles & Miller 1998). Vissa stannar endast temporärt och vissa stannar permanent. Detta bidrar ofta till skapandet och bildandet av distinkta etniska grupper, som i vissa fall blir etniska minoriteter. Populations mobilitet och minoritets bildning har bidragit till en ändring av medborgarskapet och dess kontext. Spänningen mellan de universella principerna av medborgarskap och dess partikularistiska band till ett kulturellt definierat nationellt samhälle har varit ohanterbart (Castles 2000:54).

Migrationen har alltid setts som ett hot mot nationen och dess integritet, som kunde bidra till att landet blev svagare i krigstider. Hur som helst så har man trots att kulturella skillnader har varit kontrollerbara. I en tid då kommunikation och transport var dålig, trodde man att folk inte skulle kunna hålla hårt vid sina länkar till hemlandet utan man skulle helt enkelt anpassa sig och assimileras. Detta berodde naturligtvis på hur samhällsstrukturen vid den givna tidpunkten såg ut och det är det som är det intressanta eftersom det visar hur den globala utvecklingen har påverkat på den aspekten. Idag och under 1900-talets senaste hälft har det varit svårt att upprätthålla denna doktrin vilket beror på globaliseringen och dess utveckling som jag nämnt ovan. Folk förflyttningar, utvecklandet av nya etniska minoriteter och de ökade multikulturella samhällena har blivit de största faktorerna gällande sociala och politiska transformationer (Castles 2000:62).

En annan aspekt som är intimt bunden till dessa globala utvecklingslinjer, har varit rationaliseringen. Som Max Weber hävdade, ett sekel tillbaka, att rationalitet har allt mer blivit den grundläggande principen till moderna organisationer, relationer, och handlingar. Förändrade ekonomiska och sociala system skapade osäkerhet och konkurrens människor och folk i mellan. När folk migrerade så kunde man inte garantera att folk skulle komma överens eller anpassa sig till det nya. Migrationen ledde ofta till konkurrens och konflikt eftersom gamla etablerade fördelar och härskande föreställningar, blev utmanade. De ökade förväntningarna och kraven på vissa grupper, skapade motstånd hos andra. Den växande

komplexiteten till följd av ett mera rörligt och diversifierat, socialt liv, uppmuntrade ett sökande efter mer lättillgängliga kategorier. Rationaliseringen bidrog till att vissa människor kände sig förfrämligade från de stora och opersonliga institutionerna som kom att påverka deras liv i allt högre grad. Andra började söka efter ideologiska medel att rationalisera för att bibehålla deras egen makt och privilegium. Kollektiva gemenskaper och skapandet av gruppstillhörighet har varit de främsta etablerade medlet i sådana här situationer (Clark 1998:23-24)

Även om globaliseringens verkan och resultat på vissa sätt varit integrerande och homogeniserande så har den också på andra sätt haft en motsatt verkan. Gamla identiter och föreställningar återuppväcktes och gav även inspiration åt nya vilket bidrog till uppdelning folk i mellan, på nya eller förändrade sätt. Förändrade intressen och kraven i nya situationer utmanade etablerade föreställningar om ”vi” och ”dem”, som påskyndade identitetskonstruktionen och rekonstruktionen i takt med att grupper och individer kämpade för att anpassa sig till dessa föreställningar av dem själva och andra. Under dessa omständigheter, visade etniciteten sig ha mycket att erbjuda. Klara identifierbara gränser, i de flesta fall, att hävda sig med; användbara grunder gällande kollektiv organisation och aktivitet; en känsla av kontinuitet och permanens i en tid av förändring; ett medel för intima kontakter och gemenskaper, även om endast föreställda, i en värld där de flesta kontakter är opersonliga och där gemenskapen är väldigt svag och svåråtkomlig. Etniciteten visade sig vara en lättillgänglig, klar och, ofta, maktfull: tillgängligt och tilltalande kärn som kunde fyllas med mening i konkurrensen eller hotets, alienationens eller otrygghetens, förskjutningens eller förändringens, namn.

Modernitetens och globaliseringens krafter har på så sätt, istället för att ”krossa” etniciteten som bas för kollektiv identitet, förstärkt den. Men vad kommer att hända nu, på 2000-talet? Kommer detta millenium erbjuda oss mera av samma sak? Modernitetens krafter kommer sannerligen inte att minska. Vetskapen om detta, ger oss också svaret att det vore osannolikt att etniciteten, som bas för kollektiv identitetskonstruktion, skulle förlora dess styrka och dragningskraft. Precis som den roll etniciteten har spelat i vårt passerade sekel, driven av både dess utmärkande karaktäristik som grund för identitet och social förändring, så kommer också dessa karaktärer och krafter, spela stor roll i avgörandet om hur dessa identiteter kommer att användas och hur de etablerar sig i vår gemensamma framtid.

DEL 2

3. Analys

3.1. Etnicitet - etnisk identitet - etnisk grupp

Några av de viktigaste begreppen som kommer att florera i denna uppsats är, *etnicitet*, *etnisk identitet* och *etnisk grupp*. Jag har därför valt att först av allt reda ut dessa begrepp. Andra begrepp såsom modernitet, senmodernitet och globalisering kommer att tas upp i den löpande texten därför ansåg jag inte att det var relevant att ta upp och reda ut dem som enskilda begrepp.

Etnicitet är en konstruktion av sociala faktorer. Eftersom etnicitet innefattar en rad kännetecken och förhållningssätt som inte är och inte heller har varit det samma från tid till tid, eller från etnisk grupp till en annan etnisk grupp kan man dra den slutsatsen att etnisk identitet och etnisk grupp är en social konstruktion.

Etnicitet kan sägas stå för en gemensamhetskänsla, baserad på ett gemensamt arv, i vilket beståndsdelar som historia, kultur, ras, språk och nationell identitet alla kan ha en roll att spela. Detta är anledningen till att man i vissa europeiska länder numera föredrar att kalla sina invandrargrupper för "etniska" grupper eller "etniska grupperingar" (Lindqvist 1993:19-20).

Termen "etnisk" har en lång historia. Det har sitt språkliga ursprung från grekiskans "ethnos" som har grundbetydelsen "folk". I vetenskapliga sammanhang är termerna "etnicitet" och "etnisk grupp" förhållandevis nya skapelser, även om de verkligheter de avspeglar är gamla. Terminologin började vinna förfäste i amerikansk samhällsdebatt efter andra världskriget, då de användes för att beskriva det som tidigare brukat rubriceras som ras relationer och då särskilt applicerats på relationerna mellan svarta och vita i USA. Terminologin var emellertid också användbar i andra sammanhang, bl.a. för att hantera nya frågeställningar som blivit aktuella i samband med avkoloniseringsprocessen åren kring 1960 och förhållanden i den s.k. tredje världen.

Den nya terminologin slog också igenom i den vetenskapliga behandlingen av problem i västerländska samhällen och kom där att appliceras på grupper som tidigare beskrivits som nationer, nationaliteter eller helt enkel folkgrupper (Tägil 1993:7-8).

Max Weber tillägnade ett kapitel till detta tema i hans stora verk, *Ekonomi och Samhälle*. Där säger han bl.a., "*We shall call 'ethnic groups' those human groups that entertain a subjective belief in their common descent because of similarities or physical type or of customs or both, or because of memories of colonization and migration*" (Cornell & Hartmann 1998:16).

En annan definition är att en etnisk grupp, är, "en grupp av människor som för det mesta är igenkända av dem själva och/eller av andra som en distinkt grupp, med ett igenkännande, baserat på sociala eller kulturella kännetecken" (Cornell & Hartmann 1998:17). Begreppet etnisk grupp och etnisk identitet är begrepp som är omtvistade. Sociologer tenderar att generalisera dessa begrepp utifrån ett fåtal situationer. De tänker antingen på nationalismen inom de nya staterna, på etniska grupper i blandade kulturer eller på regionala rörelser i gamla stater som basker, bretagnare eller nordirrländare. Det finns naturligtvis gemensamma drag

hos dessa olika typer av identitetsbildning, men också viktiga skillnader. På grund av den amerikanska dominansen inom forskningen, har nationell identitet som ett särfall av etnicitet också blivit den dominerande uppfattningen. Här har staten varit avgörande för skapandet av nationella identiteter. Jag har dock valt att använda mig utav de här begreppen som grund för vad en kollektiv identitet och grupp står för och vilken mening de lyckas skapa i en globaliserad och förändrad (senmodern) värld. I uppsatsen förekommer dock alla begrepp eftersom jag valt att använda det begrepp författaren till de texter jag refererar eller citerar använder.

Etnicitet för mig innefattar en kulturell praxis och kulturella värderingar som skiljer en grupp människor från andra, ofta en omgivande majoritet. Medlemmar av en sådan etnisk grupp upplever sig själva som kulturellt skilda från andra grupperingar i samhället, en uppfattning som ofta delas av övriga grupper. Det finns många drag som används för att skilja ut en viss etnisk grupp från andra, men de vanligaste är språk, historia, religion, klädsel och (föreställt eller verkligt) ursprung. Jag anser att en etnisk identitet konstrueras beroende på det sociala sammanhanget och i mitt fall (problemställning) har de etniska grupperna i exil konstruerat sin identitet utefter sina erfarenheter och möjligheter i den förändrade situationen och miljön. Det är oftast så att det först då blir en så kallad karaktäristisk etnisk grupp, alltså när den genomgår någon slags förändring som påminner dem om att de måste skapa en mening och hålla fast vid den gemenskap och trygghet som de kanske tidigare har tagit för givet.

Nu har jag försökt att ge en kort inblick om vad etnicitet, etnisk identitet och etnisk grupp är. Nu i nästa avsnitt, hade jag tänkt att belysa hur och varför etnisk identitet konstrueras och reproduceras. Detta ska sedan kopplas till konstruktionen av en etnisk identitet i en globaliserad värld, sett utifrån ett senmodernt perspektiv. Jag har använt mig av Manuel Castells teori om hur man konstruerar identitet i dagens nätverkssamhälle.

3.2. Att konstruera etnisk identitet i nätverkssamhället

Identiteten är människors källa till mening och erfarenhet. Som Craig Calhoun skriver i sin bok, *"Social Theory and the politics of Identity"*, (1994), att *"vi känner inga folk utan namn, inga språk eller kulturer där det inte görs någon form av skillnad mellan jag och andra, vi och de ...Självisikten - alltid en konstruktion hur mycket den än känns som en upptäckt - kan aldrig helt skiljas från anspråket att på specifika sätt bli känd av andra"* (Calhoun 1994:9).

Manuel Castells skriver i sin bok *"Identitetens makt"* (1999), att identitet (i samband med sociala aktörer) avser den process där mening skapas på basis av ett "kulturellt attribut, eller besläktade uppsättningar av kulturella attribut, som får prioritet framför andra källor till mening" (Castells 1999:20). För en enskild individ eller kollektiv aktör kan det finnas en mängd olika identiteter. En sådan mångfald ger emellertid, enligt Castells, upphov till slitningar och motsägelser i både jag prestation och socialt handlande. Identiteter är källor till mening för och av aktörerna själva, och de konstrueras, enligt Castells, genom en urskiljningsprocess (Castells 1999).

Identiteter kan också härstamma från dominerande institutioner, men de blir identiteter först om, och när sociala aktörer internaliserar dem, och konstruerar en mening kring denna internalisering. Castells uttrycker att det finns en skillnad mellan identiteter och roller. Han menar att identiteter organiserar sig utefter meningen den ger medan roller organiserar funktionerna. Jag anser att det är svårt att dra en gräns mellan dessa samt att jag anser etnisk identitet konstrueras utefter meningen den skapar men även en funktion. Jag tror att dessa går hand i hand som en grund för den etniska reproduktionen i ett samhälle.

Med mening menar Castells, en social aktörs symboliska identifikation med det syfte som hans handlande har. Han framkastar också tanken att i nätverkssamhället organiseras meningen för de flesta kring en primär identitet (det vill säga en identitet som inramar de övriga), som är självbevarande i tid och rum. Han fokuserar i första hand på kollektiv och inte på individuell identitet (Castells 1999)

Det är lätt att hålla med om att, ur ett sociologiskt perspektiv, alla identiteter är konstruerade. Den verkliga frågan är hur, från vad, av vem och för vad. Identitetskonstruktionen använder byggstenar från historia, från geografi, från biologi, från produktiva och reproduktiva institutioner, från kollektiva minnen och personliga fantasier, från maktapparater och religiösa uppenbarelser. Men individer, sociala grupper och samhällen bearbetar alla dessa byggstenar och arrangerar om deras mening, i enlighet med sociala bestämningar och kulturella projekt som är rotade i deras sociala struktur och i deras tids- och rumsramar.

Castells hävdar att, vem som konstruerar en kollektiv identitet, och i vilket syfte, i hög grad bestämmer det symboliska innehållet i denna identitet och dess mening för dem som identifierar sig med eller placerar sig utanför den.

”Den sociala identitetskonstruktionen försiggår alltid i ett sammanhang som präglas av maktrelationer” (Castells 1997:20-21). Detta kan kopplas till den etniska identitetskonstruktionen på följande sätt, att de etniska grupper som kommer hit på grund av krig eller politiskt förtryck skapar sin etniska identitet utifrån deras erfarenheter, upplevelser, mottagande i värdlandet samt de maktrelationer den har utsatts för i det egna landet och även den maktstruktur som existerar i det nya landet.

Den kanske viktigaste formen av identitetsuppbyggnad i vårt samhälle, enligt Castells, är s.k. motståndsidetitet. Den leder till bildandet av *kollektiv* eller *gemenskaper*. Det bygger former av kollektiv opposition mot ett annars outhärdligt förtryck, normalt på basis av identiteter som framstår som klart definierade av historia, geografi eller biologi, vilket gör det lättare att väsenfästa motståndets gränser.

Till exempel uppstår ofta etniskt baserad nationalism ”ur en känsla av främlingskap och ur opposition mot orättvis utstötning av politisk, ekonomisk eller social karaktär”(Castells 1997:23). Religiös fundamentalism, territoriell gemenskap, nationalistisk självhävdelse eller till och med självförnedringens stolthet, som vänder på den förtryckande diskursens termer (*queer*-kulturen hos vissa strömningar inom gayrörelsen kan vara ett exempel) är alla uttryck för vad Castells kallar ”*de utstöttas utstötning av utstötarna*” (Castells 1997:23). Den etniska identitetskonstruktionen som skapas i det nya landet formas efter hur deras bemötande i det nya landet blir, råder det diskriminering och exklusion eller är det enbart en otrygg känsla inför bemötandet av det nya, främmande, som får dem att konstruera identiteten utifrån etniciteten. Växer den sig starkare beroende på hur omständigheterna, förutsättningarna och valmöjligheterna ser ut?

Dessa etniska grupper tror jag konstruerar en identitet som grundar sig på en reaktion mot det nya, det som kan komma att förändras och därmed hotas deras trygghet i gemenskapen. Många som flyr från ett land av krig upptäcker inte sin etniska identitet förrän de har kommit till det nya landet.

Hur och av vem olika identitetstyper konstrueras och med vilka resultat kan inte få ett svar i generella, abstrakta termer. Det är en fråga om sociala sammanhang. Identitetspolitiken måste, som Zaretsky skriver, ”situeras historiskt” (Zaretsky 1994:198).

Diskussion om identitetskonstruktion måste alltid refereras till ett specifikt sammanhang, till exempel som Castells gör med nätverkssamhällets uppkomst och påverkan. Identitetens dynamik i detta sammanhang kan bättre förstås genom att ställas mot Giddens karaktäristik av identiteten under "senmoderniteten". Jag vill först poängtera att jag mitt syfte är att belysa globaliseringen utifrån ett senmodernt perspektiv, alltså att den tid vi lever i nu, är för mig, en senmodern tid som innefattar bland annat globaliseringen, dess process och krafter. Detta val har jag grundat på Giddens, som refererar till, den senmoderna epoken som vi nu befinner oss i. Alltså i min analys så blir den senmoderna tiden en hänvisning till globaliseringsprocessen och dess utveckling. Detta har jag valt att göra för att kunna föra en diskussion om vilken påverkan globaliseringen har på konstruktionen av en etnisk identitet. Hur den påverkar, vilka konsekvenser samt hinder den utgör på den etniska identitetskonstruktionen

3.3. Modernitetens konsekvenser

"*We are not what we are but what we make of ourselves*" och "*We have no choice but to choose*" är två citat som är hämtade ur Anthony Giddens bok "*Modernity and Self-identity*" (Giddens 1997:75 & 81). De båda citaten skildrar tydligt de omständigheter under vilka de postmoderna individerna lever. Med det senmoderna samhällets framväxt inställer sig en mängd nya möjligheter för individen, möjligheter som inte fanns i det traditionellt förmoderna samhället och inte heller under den tidiga moderniteten. Dessa möjligheter är bland annat en tillgång till kunskap och information som man inte tidigare haft. Ökade kommunikations möjligheter som bland annat kan bidra till en ändrad världsbild och uppfattning. Industrialiseringen och urbaniseringen har i takt med den ekonomiska utvecklingen skapat resurser och förutsättningar för oss som vi inte har haft på samma, utpräglade, sätt innan. Det är självklart att detta påstående kan ses utifrån olika perspektiv och tolkningen av det jag säger kan vara en motsatt bild, men i det stora hela, vet nog alla vad industrialismen och den kapitalistiska utvecklingen har inneburit för samhället och individen. Tillsammans med möjligheterna uppkommer dock också mycket problem och otaliga frågor som på ett eller annat sätt måste besvaras av de enskilda subjekten. Det är utifrån Giddens teori om det senmoderna samhället jag ämnar ta min utgångspunkt i analysen. Detta för att jag anser att den på ett bra sätt kan hjälpa till att klargöra och göra rättvisa åt vilken påverkan globaliseringen har på konstruktionen av etnisk identitet. Dess konsekvenser och hinder för en utveckling i takt med de globala krafterna och dess inneboende möjligheter.

Detta ska jag göra genom att bl.a ta upp begrepp som *livsstil*, *reflexivitet*, *gemenskap* och *ontologisk trygghet*.

För att vidare kunna redogöra för mina tankegångar vill jag inleda med att ge en kort översikt över vad det är som enligt Giddens skiljer det senmoderna samhället från det traditionella. Jag menar inte att göra någon omfattande och detaljerad beskrivning av detta utan enbart en snabb överblick över vad det är för något som är karaktäristiskt för den moderna samhällsutvecklingen som har lett till det vi idag kallar för det senmoderna samhället. Detta för att så att säga ge läsaren lite mera "kött på benen" och samtidigt sätta in min analys i lite mer av ett sammanhang.

3.3.1. Den moderna samhällsutvecklingen

Moderniteten kännetecknas av vissa aspekter som inte anträffades i det förmoderna samhället. Dessa handlar bland annat om en skillnad vad det gäller *tid* och *rum*. I det förmoderna samhället var tid och rum nära sammanbundna med varandra men då uret uppfanns och då en enhetlig social organisering av tiden infördes skildes de båda åt. Detta var avgörande för modernitetens framväxt på grund av att åtskillnaden var en viktig förutsättning för möjligheten till urbäddning av sociala system. Genom *urbäddning* lyfts sociala relationer ur den lokala miljön och omstruktureras. Två urbäddningsmekanismer som rör utvecklandet av

moderna sociala institutioner är symboliska medel (exempelvis pengar) och expertsystem - dvs de system som bl a bygger på professionell expertis och som organiserar stora delar av den materiella miljö vi lever i. De båda begreppen sammantagna går under benämningen *abstrakta system*. Vi tvingas sätta vår tillit till dessa olika system. De abstrakta systemen tömmer vårt vardagsliv på sitt traditionella innehåll och uttrycker istället globala influenser. Samhället har givetvis ständigt utvecklats men på senare tid har förändringstakten ökat och dess räckvidd har blivit global. Detta har gjort att det för individerna i samhället skapats en mängd förutsättningar som inte funnits tidigare men samtidigt tvingas vi ständigt leva i en riskfylld värld. Till följd av globaliseringen har vi blivit mer medvetna om vad som händer i andra länder runt omkring oss, vilket bidrar till en oro som kanske inte var lika utpräglad i det traditionella samhället. Då var inte kommunikations- och informationsnäten lika utvecklade vilket gjorde att man enbart behövde tänka på vad som inträffade i den närmaste omgivningen (Giddens 1997:75, 81). Vår värld är instabil och föränderlig på både gott och ont. Att leva under senmoderna förhållanden är, som Giddens på ett målande sätt uttrycker det, ”*som att vara ombord på en skenande ångvärt*” (Giddens 1996:56).

3.3.2 Reflexivitet

Reflexivitet är ett viktigt begrepp gällande modernitetens framfart. Detta rör i mångt och mycket vår kunskap. I det traditionella samhället var traditionen ytterst viktig men man kan tydligt se att så inte är fallet i dagens samhället. Förr fick man sin kunskap traditionsmässigt. Man kan enkelt säga att man visste vilken livsram man skulle föra vidare, den var mer definierad och utstakad än vad den är i det moderna samhället. Den moderna samhällsutvecklingen har utvecklat våra kunskaper och vardagslivet är inte längre tätt sammanbundet med traditioner, förutom på vissa speciella tidpunkter under året. Numera inkommer det oavbrutet ny information som vi måste ta ställning till. Denna information är endast hypotetisk vilket innebär att vi dagen efter kan erhålla ny information och ny kunskap om samma sak. I det förmoderna samhället var reflexiviteten i hög grad begränsad av omtolkningar och klargöranden av traditionen. Med modernitetens framväxt förändras detta. Reflexiviteten kommer att inbegripa i stort sett alla handlingar i vårt vardagsliv. Vår ökande kunskap reflekteras i våra handlingar och även i samhället i stort. Den rutinisering som är en viktig detalj i (det samhälle som Giddens kallar för) det senmoderna samhälle har inget som helst inre samband med det förflutna förutom i den utsträckning att det man gjorde förr helt enkelt råkar sammanträffa med den nyligen inkomna kunskapen. Alltså det jag menar här är att den nya kunskapen som vi har uppnått i den moderna tiden har omformat det gamla traditionella på ett nytt reflekterat sätt. Man kanske använder sig utav det gamla traditionella men det är ändå konstruerat och reproducerat i nya former. Det senmoderna samhället kan sägas kännetecknas av begreppen mångfald och mångtydighet (Giddens 1996; Giddens, 1997).

Jag hoppas att detta kan ge lite bakgrund till min kommande analys. Kanske någon läsare frågar ”*Vad i all världen har allt detta med frågeställningen och syftet att göra?*” Därför vill jag först och främst klargöra att denna del inte är specifikt inriktad på globaliseringen som sådan utan snarare på en förklaring till hur globaliseringen påverkar konstruktionen av en etnisk identitet.

3.3.3. Livsstil

Etnisk identitet är en form av livsstil, dock i olika hög grad. Med hjälp av Giddens teori kring senmodern social aktivitet ska jag försöka förstå detta begrepp och vilken innebörd de har för min problemställning. I detta senmoderna samhälle där traditionerna mer och mer tappar greppet om oss finns det inte längre några självklarheter för hur man ska vara och bete sig. Med traditionernas försvinnande har det vardagliga livet tömts på sitt innehåll och det blir

istället uppbyggt kring ett dialektiskt samspel mellan det lokala och det globala. Vad ska jag göra, hur ska jag agera och på vilket sätt ska jag vara är frågor som ställs i fokus för alla de individer som lever under senmoderna förhållanden. Dessa måste också på någon nivå besvaras. Samtidigt som moderniteten ger möjlighet till frigörelse skapar moderna institutioner mekanismer som trycker tillbaka självet. Att söka efter en "självets identitet" är ett modernt problem. I det traditionella samhället var saker och ting lite mer självklarare. Genom släktskapsrelationer, religion och tradition hade man satt upp vissa "regler" och genom dessa blev samhället förutsägbart och mycket gick på rutin. Man följde alltså traditioner, dvs man fortsatte att göra så som man alltid hade gjort förut.

Allt vi gör i dagens samhälle är beroende av expertsystem. Trots att moderniteten måste förstås på ett institutionellt sätt så fogas ändå de förändringar som de moderna institutionerna producerat på ett tydligt sätt samman med det individuella livet. De senmoderna förhållandena är alltså direkt relaterade till vårt själv och på ett eller annat sätt är alla individer medvetna om det reflexiva sätt på vilket modern social aktivitet är uppbyggd och vilken innebörd detta har för hans eller hennes liv.

Giddens menar att vi inte enbart har en biografi utan att vi lever en och att denna är reflexivt organiserad i termer av ständigt tillströmmande social och psykologisk information om hur man ska leva (Giddens 1997:14). Det är i denna tillströmning som individen måste ställa sig frågan "Hur ska jag leva?". Denna besvaras sedan i alla de dagliga beslut han eller hon tar gällande allt ifrån hur man ska uppföra sig till vad man ska sätta på sig för kläder och vad man ska äta. Nu är det ju inte på det viset att vi varje dag när vi stiger ur sängen på morgonen uttryckligen frågar oss själva hur vi ska leva under den kommande dagen. I den ständigt inkommande informationen väljer vi att ta till oss olika saker som vi sedan mer eller mindre strängt lever efter tills vi kanske väljer någonting annat. Ju mer stränga principer vi lever efter desto lättare blir det egentligen att fungera i det vardagliga livet. Detta på grund av att man då har färdiga "livsstilspaket" att leva efter, precis som traditionen i bondesamhället. I den ständigt tillströmmande informationsfloden tvingas vi mer eller mindre att välja att ta till oss olika saker och det vi väljer kan sedan sägas bli vår livsstil. Då vi idag måste konstruera vårt själv blir det på sätt på vilket man väljer livsstil viktigt för självet och den dagliga aktiviteten. Att göra livsstilsval är någonting vi alla gör, även om vi givetvis har vissa skilda förutsättningar. Giddens påpekar, vilket är viktigt i sammanhanget, att livsstil inte enbart inbegriper materiella omständigheter utan också:

"Lifestyle refers also to decisions taken and courses of action followed under conditions of severe material constraint; such lifestyle patterns may sometimes also involve the more or less deliberate rejection of more widely diffused forms of behaviour and consumption" (Giddens 1997:6).

Etniska grupper väljer att konstruera sig kring en etnisk identitet och det kan då sägas ha valt färdiga livsstilspaket för att på så sätt komma undan svårigheterna med att hela tiden behöva välja i informationsflödet. Det kan dock vara av vikt att här påpeka att genom sitt val av livsstil faktiskt har kommit att bli utsatta för en annan nivå av detta informationsflöde. Detta är ingenting som Giddens diskuterar utan enbart en tanke som slog mig under arbetets gång. Etniska grupper och deras identitet är idag mera influensfyllda och mera lättpåverkade eftersom kontakten med ursprungslandet är mera intensiv och lättillgänglig än vad den någonsin varit tidigare. Genom påtryckningarna från ursprungslandet (släkt, vänner, organisationer, TV och media etc.), kan man tänka sig att de ånyo tvingas till att välja att antingen inte ta det till sig eller ta det till sig vilket de oftast gör om deras etniska identitet redan är stark. En viss sorts livsstil är en mängd olika handlingar som en individ utför inte enbart för att de uppfyller någon form av behov utan för att de ger en materiell form till en berättelse om självet vilket man måste försöka skapa i dagens senmoderna samhälle (Giddens, 1997). Genom att man med sitt livsstilsval ägnar sig åt identitetskapande och åt en reflexiv

formulering och berättelse om sitt själv kan man kanske säga att man genom att inte hålla fast vid sin etniska identitet sviker självets identitet - dvs man sviker sig själv och den etniska grupp man tillhör vilket gör att man får skuld känslor och dåligt samvete.

Genom att inte hålla fast vid sitt ursprung och sitt folk, avviker man från den livsstil man har valt från början och man lyckas därför inte leva upp till de förväntningar man både har ställt på sig själv och som gruppen i sig har ställt. Den livsstil vilken etniska grupper har valt att ta till sig har framkommit genom deras senmodernistiska behov av att skapa en självets identitet. Att kunna välja livsstil är givetvis positivt på grund av att det innebär en väldig "frihet" men samtidigt utgör det en stor påfrestning för vårt sensitiva själv. Att etniska grupper lyckas efterleva de traditioner och rutiner de sedan länge har konstruerat, men som de om och om igen reproducerar även från generation till generation genom sin fasta etniska identitet och tillhörighet. Anledningen till denna starka identitet och rekonstruktionen av den är så pass stark, beror nog på vilken mening och funktion den fyller.

För att de ska kunna leva upp till sin livsstil krävs en *rutinisering*. Livsstil är nämligen en form av rutiniserade handlingar, dvs rutiner som är inkorporerade i exempelvis en viss vana att bete sig, matvanor, högtider, sätt att prata på etc. Genom vanor och rutiner har de liksom alla andra individer i vårt samhälle skapat en livsstil och dessutom något annat som är väldigt viktigt i detta senmoderna och mångfacetterade samhälle - nämligen en form av trygghet i gruppen och den etniska identiteten som dessa människor har. Den etniska identiteten blir som ett behov för att de ska känna sig hemma.

Här kan det vara passande att övergå till en diskussion rörande det sätt på vilket de etniska grupperna har uppnått sin gemenskapskänsla, vilket blir en orsak för dess reproduktion. Detta kommer jag att göra utifrån Giddens term "*ontologisk trygghet*" vilket är ett av hans flera begrepp som gäller sätt att skapa sig säkerhet eller trygghet.

3.3.4. Gemenskap och ontologisk trygghet

Etniska grupper har erhållit en känsla av gemenskap, det är väl något som alla är överens om. De har skapat en gemenskap och en trygghet i ett främmande land. De kanske även förhåller sig som så att en specifik etnisk grupp kommer från ett mer eller mindre "community-samhälle" vilket kan bidra till en känsla av otrygghet blir om man kommer till ett land som har ersatts av stora opersonliga organisationer.

Genom att moderniteten brutit ned det skyddande nätverk som det mindre "community-samhället" utgjordes av och genom att traditionerna i detta har ersatts av stora, opersonliga organisationer känner sig den senmoderna människan berövad en direkt känsla av gemenskap och trygghet (Giddens, 1997). Det är dock nödvändigt att finna någon form av säkerhet eller trygghet i den turbulens som råder i dagens samhälle. Giddens talar om olika sätt att göra detta men vad som är viktigast just i det här sammanhanget är den så kallade ontologiska tryggheten. Denna hjälper oss att hantera det senmoderna samhällets ovisshet. Ontologisk trygghet innebär en känsla av sammanhang och ordning i händelser och syftar på den tillit som de senmoderna individerna hyser när det gäller, vilket Giddens skriver i "*Modernitetens följder*", (1996:91):

"...att deras identitet kommer att uppvisa en kontinuitet och att den omgivande sociala och materiella handlingsmiljön kommer att vara konstant".

Ontologisk trygghet är ett känslomässigt fenomen vars rötter har sitt fotfäste i vårt innersta. Denna trygghet är nära förbunden med vanor och rutin (Giddens, 1996; Giddens, 1997). Om traditionerna i det förmoderna samhället innehar att människor "gjorde som de alltid gjort

förut” kan man säga att den ontologiska tryggheten baseras på en förlitlighet till att människor och ting i vår omgivning fungerar och agerar på samma sätt som de alltid gjort tidigare. Människor hanterar riskerna i det moderna samhället och den rädsla som förknippas med dem i termer av känslö- och beteendemässiga former av ritualer som är en del av deras vardagsliv (Giddens, 1997).

Den känsla av trygghet som etniska grupper finner för att kunna konstruera en etnisk identitet, kan alltså sägas ha uppnåtts genom rutinisering. Genom att göra sin grupp och identitet till en vana och en rutin har den blivit en livsstil och ett sätt att uppnå en ontologisk trygghet. Denna trygghet hjälper individerna genom sina vardagliga problem och kriser och andra omständigheter som då och då uppkommer. Därför är det inte konstigt att etniska grupper och deras identitets-konstruktion håller så hårt fast vid den egna gruppen och dess ursprung. Detta gäller i och för sig alla identitetsgrupper, men jag tror dock att den förändring och omställning som upplevs av en etnisk grupp som flyr från sitt land på grund av krig och förtryck har genomgått ett tillstånd då gemenskapen, tryggheten och identiteten har varit hotad till den yttersta gränsen. De förändringar de ställs inför när de flyr, samt när de har infunnit sig i det nya landet. Det finns givetvis andra sätt att erhålla trygghetskänslor men det är synligt att etniska grupper anser att deras ursprung och traditioner etc. är en viktig aspekt i deras liv och därför antagligen också en viktig källa till deras trygghet i det senmoderna samhälle där de har sin tillvaro. Den roll som bland annat traditionen spelade i det förmoderna samhället har numera hittat sin ersättare i den ontologiska tryggheten.

Små dagliga rutiner som närmast kan tyckas vara utan någon som helst betydelse har ett nära samband med känslan av trygghet. När rutiner blir störda på ett eller annat sätt blir den eller de berörda individerna oroliga och de vet inte riktigt hur de ska bete sig (Giddens, 1996). I detta sammanhang är det svårt att låta bli att föra tankarna till Harold Garfinkel och Erving Goffmans teorier. Även Giddens diskuterar dessa båda herrar och deras teorier och han påpekar att rutiniserad kontroll i vardagen är viktigt. Att uppträda på ett sätt som anses vara normalt innebär en stabilitet. Det är då rutinerna på ett eller annat sätt bryts eller blir störda som det kan ge upphov till ett större eller mindre kaos, något som Garfinkel visat genom sina olika experiment. Att rutiner är viktigt för etniska grupper och deras identitets-konstruktion är tydligt om man studerar deras vardagliga liv. Detta gäller inte bara sättet att prata på och ritualer under olika högtider etc. utan visar sig även i form av oskrivna regler inom gruppen. Etniska grupper kontrollerar medlemmarna inom denna grupp så att de beter sig enligt de enkla vardagliga reglerna. Man pratar bakom ryggen på de inom gruppen som bryter mot dessa vardagliga rutiner som ingen förväntas göra.

Genom att studera vad som händer när någon bryter mot regler kan man synliggöra vilka underliggande regler det är som gäller. Dessa är nämligen inte alltid så tydliga. Johan Asplund talar, i *”Det sociala livets elementära former”*, (1989) om olika aspekter vad det gäller vårt vardagliga liv och våra förväntningar gällande detta. Han menar att vardagslivet är rutiniserat på det sättet att det inte behöver uttänkas eller improviseras för att levas. Det är också ritualiserat på grund av att det alltid finns ett sätt att se och studera vardagslivet på. Den gemenskap som etniska grupper känner sig ha i den miljö de befinner sig i, kan alltså kort sägas ha uppkommit genom rutinisering, ritualer och ett starkt behov av en fast punkt i tillvaron och av en känsla av trygghet.

”Repetition is a way of staying ‘in the only world we know’, a means of avoiding exposure to ‘alien’ values or ways of life” (Beck/Giddens/Lashs 1994:73).

Genom dessa behov har de konstruerat en livsstil. Detta är ingenting som de snabbt och enkelt har ordnat utan de har tvingats välja bland ett stort utbud av möjligheter vilket har gjort att deras själv har utsatts för olika svårigheter och spänningar. Jag har under arbetets gång upptäckt att man för att ytterligare gå in och försöka förstå och belysa de etniska grupperna och deras identitets-konstruktion, kan använda sig av vad Giddens benämner "självets dilemman", dvs de motsatspar vilka han använder för att förklara de svårigheter som självet utsätts för (Giddens, 1997). Dessa dilemman måste individen lösa för att kunna bevara en enhetlig identitet. Jag ämnar alltså att utifrån Giddens fyra motsatspar gällande självets dilemman (Giddens 1997:187-201), ytterligare försöka kasta ljus över de senmoderna förhållanden som parallell till globaliseringen utifrån vilka jag har försökt analysera min problemställning och syften.

3.3.5. Självets dilemman

Ett av Giddens dilemman gäller *enhetlighet* kontra *fragmentisering*. Detta innebär att samtidigt som moderniteten med sina globaliseringstendenser hjälper till att förena så stjälpes den genom att splittra. Genom senmodernitetens framväxt uppenbarar sig, vilket jag tidigare talat om, ett stort antal valmöjligheter gällande livsstilar. Bland dessa tvingas individen att välja för att lyckas förvärva ett passande beteende. Vi konstruerar vår identitet ständigt påverkade av de fragmentiserande förändringar som följer i senmodernitetens fotspår. För att lösa problemet med att välja kan man bland annat ta till sig en färdig personlighet vilken erbjuds av det kulturella mönster individen lever i. På det sättet blir hon eller han exakt som alla andra och också förväntas vara. De etniska grupperna lever inte kvar i sitt ursprungsland men de konstruerar stor del av sitt liv utefter detta ursprung. De kan sägas ha utvecklat en form av personlighet utifrån deras kollektiva minne. Man kan påstå att de har köpt ett helt "livsstilspaket", vilket jag kommer att ta upp närmare nedan.

Ett annat senmodernistiskt dilemma gäller *maktlöshet/krafttillägnelse* och handlar om att som enskild individ känna sig maktlös i förhållande till den mångfaldiga och mångtydiga sociala världen. I det senmoderna samhället är individen styrd utifrån abstrakta system såsom ekonomiska och politiska eliter som opererar på global nivå. De abstrakta systemen i det samhälle i vilket vi lever kan komma att ta överhanden över oss och minska vår personliga makt. Dock har vi själva ett val. Vi kan välja att helt och hållet lämna över oss till dem eller försöka skapa en större kontroll över oss själva och vårt liv och på samma sätt minska de abstrakta systemens inflytande. Jag tycker att man kan hävda att etniska grupper och deras identitet konstrueras antingen som en reaktion mot de globala influenserna som kanske ses som ett hot för en eventuell grupp- och identitetsplittring. De etniska gruppernas makt på global nivå samt i det nya samhället såväl som i det egna landet de flydde ifrån, kan väl sägas vara väldigt begränsad, men de väljer ändå att försöka skapa en kontroll inom gruppen som anses vara mer fri, personlig och konkret istället för motsatsen. Det viktigaste sättet på vilket de kan öka sin egen personliga makt, exempelvis genom att helt enkelt hålla ihop och rekonstruera den etniska identiteten och allt vad det innebär med rutiner, tradition och ritualer etc.

Auktoritet i motsatsställning till *osäkerhet* är ett tredje självets dilemma. I det moderna samhället finns en mängd pretenderer på makthavande och bland dessa kan den enskilde individen välja vilken eller vilka hon/han vill underställa sig. I det traditionella samhället var religionen och traditionen egentligen de enda auktoriteterna och här handlade det inte om att kunna välja bort varken den ena eller den andra. Det är en frihet att idag kunna välja sina auktoriteter, eller välja att inte underställa sig någon form av makthavare, men det är också svårt och det ger ofta upphov till känslor av osäkerhet. Vissa tycker friheten att välja är besvärlig och söker sig därför till så auktoritära sammanhang som möjligt. Globaliseringen kännetecknar en abstrakt maktstruktur som domineras av ekonomiska eliter som baseras på

ekonomiska intressen. Detta skapar dels högre krav inom samhällena såväl som mellan länder. Auktoriteten finns där och den är mer riskfylld än någonsin tidigare eftersom systemet kan kollapsa ekonomiskt vilket skulle innebära globala katastrofer. Man kan säga att etniska grupper till viss del har skapat sin egen auktoritet i detta nätverkssamhälle för att kunna känna sig trygga i sin ovisshet. Deras identitetsbyggande kanske inte går och jämföra med exempelvis de strikta lagar och förordningar som följer om man väljer att gå med i en sekt av något slag (det kanske också beror vilken etnisk grupp man refererar till och vad det är som upprätthåller dennes etniska identitet), men likväl så krävs det en viss disciplin inom gruppen genom att hålla fasta på vissa regler, skrivna eller oskrivna har ingen betydelse. På detta sätt täcks stora delar av deras liv in. De vet till exempel vad de "får" och "inte får" göra och de har vissa bestämda rutiner, ritualer, beteenden, värderingar och traditioner som de ska hålla sig till. Genom den livsstil de har valt kan man säga att de har underkastat sig en auktoritet, om än en abstrakt sådan.

Det fjärde och sista dilemma vilket Giddens nämner är *personlig* kontra *varufierad medvetenhet*. Marknadens utbud vad det gäller konsumtion av varor och tjänster är oerhört stort. Vårt själv blir oavbrutet påverkat av de effekter till vilka moderniteten och dess varufierade kapitalism gett upphov. Genom reklamen får vi färdiga livsstilspaket lagda framför oss. Dessa är både positiva och negativa för oss på det sättet att de samtidigt som de hjälper att utveckla vår personlighet hotar densamma. Det är dock inget större problem då vi av egen fri vilja tar till oss eller förkastar de olika livsstilspaketet. Det kan vara lätt att välja att ta till sig färdiga paket av detta slag då de erbjuder oss en snabb lösning i det annars så komplicerade senmoderna samhället.

Som tidigare sagts, att ett livsstilspaket är vad de etniska grupperna baserar sin etniska identitet på. Genom att leva inom en etnisk grupp där man har konstruerat sin identitet kring etniciteten har de funnit ett sätt att snabbt ge svar på många av de vardagliga frågor som de tvingas ställa sig.

Sammanfattning:

Jag vill, innan jag övergår till nästa avsnitt, snabbt sammanfatta vad jag hittills har diskuterat. Livsstil och rutinisering är två begrepp som är nära sammanlänkade. En livsstil är en helhet som är sammansmält utav olika praktiker vilka en individ tar till sig inte enbart för att de uppfyller praktiska behov utan för att utveckla en identitet, en berättelse om självet. Livsstil är rutiniserade handlingar, dvs rutiner som är införlivade i allt från vår vana att klä oss till vad vi brukar äta till på vilket sätt vi uppför oss. Vart och ett av de små beslut vi tar varje dag bidrar till sådana rutiner. Alla sådana beslut, såväl som lite större och kanske mer konsekvensartade, inbegriper inte bara hur man ska vara utan vem man ska vara. Genom en rutinisering, dvs genom de vanor och rutiner som uppkommit med konstruktionen av etnisk identitet, har de utvecklat en gemenskap och en ontologisk trygghet. Etniciteten och deras kollektiva minne har blivit en livsstil. De har utvecklat en "självets identitet" och på vägen dit har de ställts inför självets dilemma.

3.4. Global Anomi

Jag har valt att ta med Durkheim och hans teori om anomitillståndet. Detta beslut grundar jag på min övertygelse om att människan idag visar tecken på att behöva gränser som stoppar henne, normer som reglerar vårt handlande och även vårt tänkande. I brist på detta, konstruerar vi identiteter som skapar mening och som därmed begränsar vårt handlande. Livsramen vi har konstruerat får oss att känna oss trygga och den får oss att tro att det är så vi måste leva. Även om gemenskapen är föreställd och illusionen är ett faktum kan vi känna oss trygga i vetenskapen om att vi är begränsade. Denna hypotes anser jag passa bra in på etniska grupper och deras identitetskonstruktion i en globaliserad tid. Anomi är ett tillstånd som främst grundar sig eller yttrar sig i samband med förändringar. Förändringar som stör den normala jämvikten. Stora förändringar är precis det som de flesta etniska grupper som har flytt från krig och förtryck, fått genomgå och en ständig ovisshet om man exempelvis får stanna i det nya landet eller inte. En annan faktor, som kan kopplas till anomi och etniska grupper och dess identitetskonstruktion, kan vara vetenskapen om att man kan flytta tillbaka och att det kanske även finns förväntningar på att man ska göra det. Begränsningarna i vårt globala samhälle blir få, men kraven blir större och vi upplever, i denna otrygghet ett tillstånd av anomi.

”Individens känslor och aktiviteter riktas i varierande omfattning mot samhället eller gruppen. Samhället å sin sida utövar en viss kontroll över individerna...” (Durkheim 1993:197).

Jag tror att det förhåller sig som så att när splittringen är nära då blir man påmind om hur det känns att leva utan denna trygghet och dessa begränsningar samt så känner man ovisshet inför det nya alternativet. Man känner att en förändring är nära och som till exempel etniska grupper som ofta går igenom olika slag av omställningar och förändringar, kommer ihåg känslan av att leva utan begränsningar och regleringar. Att leva i ett annat land innebär också en känsla av att inte tillhöra majoriteten vilket många gånger kan upplevas som en otrygghet i sig. Durkheim säger att varje levande varelse är en del av universum, eftersom den alltid står i ett visst förhållande till resten av omgivningen; dess karaktär och sinnesart, och det sätt på vilket det kommer till uttryck är följaktligen också beroende av andra varelser, som bromsar, reglerar och kontrollerar den.

Detta kan kopplas till det jag nämnde innan angående krav från familj och omgivning, vi tror att vi är fria men våra mänskliga behov gör att vi väljer efter det som ger oss mest trygghet och det som kan tillfredsställa våra naturliga behov bäst. Durkheim menar, att individens privilegium är att de band han accepterar inte är fysiska utan moraliska - d.v.s. sociala. Individen kan aldrig helt rått påtvingas en viss fysisk-materiell omgivning, och styrs av den; hans handlingar kontrolleras och styrs av andra krafter, som är starkare än han.

Enligt Durkheim är, handel och industri ett område, där anomitillståndet är kroniskt. Under de senaste hundra åren har det ekonomiska framåtskridandet huvudsakligen bestått i att industrin och de industriella relationerna mer och mer frigjort sig från alla former av kontroll och reglering. För inte så länge sedan fanns det ett helt system av olika faktorer, vars funktion var att utöva kontroll. Religionens inflytande upplevdes t.ex. som lika mäktigt av under- och överordnade, av fattiga och rika. (Durkheim 1993). Religionen spelar ofta en framträdande roll, hos många etniska grupper som har flytt, i deras identitetskonstruktion. Detta kan dels bero på att de kommer från ett samhälle där religionen är en viktig del av deras liv, men det kan även förhålla sig som så, att den förstärks när de kommer hit som en motreaktion för det nya då de känner att förändringen är ett faktum och splittringen kan vara nära.

Dessa etniska grupper tenderar att vara mer vana att underkasta sig någon form av kontroll och även när de kommer hit så är de oftast tacksamma över att få vara här. Detta bidrar till att

de förväntar sig att de ska underkasta sig det styrande som existerar här och att en kontroll över dem är berättigad. Durkheim säger ungefär samma sak då han diskuterar de lägre klasserna i ett samhälle. Han menar att de är begränsade av dem som står över dem, vilket gör att deras behov och önskningar blir avgränsade och definierade. Individer, som däremot har obegränsade möjligheter går lätt förlorade, om de inte tvingas underkasta sig åtminstone någon form av kontroll (Durkheim 1993).

Man kan således påstå, att anomi är en karaktäristisk företeelse, som regelbundet förekommer i vårt moderna samhälle; anomi är en av de orsaksfaktorer som bidrar till ett samhälles årliga självmordsfrekvens. Vi har alltså här en ny typ av självmord som bör hållas isär från de övriga. Skillnaden ligger i individens beroendeförhållande till samhället - dock inte det sätt varpå individen knyts till samhället, utan det sätt varpå samhället utövar kontroll över individen. Det anomiska tillsåndet inträffar, när individen saknar regler för sitt beteende och upplever detta som en plåga. Den djupaste orsaken är dock bristen på eller en mycket vag samhörighetskänsla: individ och samhälle är två från varandra skilda företeelser som saknar beröringspunkter. Dessa beröringspunkter saknas mellan samhället och individens känslor och aktiviteter - de lämnas helt utan reglerande kontroll (Durkheim 1993:218).

Avslutningsvis vill jag poängtera att etniska grupper på flykt från krig och förtryck, tenderar att ha en starkare samhörighetskänsla än vad den övriga befolkningen i t ex Sverige har. De stora förändringarna som sker när de kanske flyr från sitt hemland och kommer till ett nytt land med en helt annan kultur, språk och traditioner kan vara en grogrund för ett anomitillstånd. En annan anledning är de globala influenserna och frånvaron av en styrande auktoritet vilket de kanske är mer vana vid än vad till exempel vi är i Sverige. Förändringen kan drabba dem hårdare än oss och därmed blir behovet av att konstruera en identitet, baserad på deras etniska ursprung, ännu starkare.

DEL 3

4. Resultatdel och avslutande diskussion

4.1. Samhällsutveckling och identitets-konstruktion

Utifrån det första syftet med uppsatsen, nämligen att uppmärksamma och definiera kopplingar mellan samhällsförändringar och identitets-konstruktion samt vilka konsekvenser detta har fått för den etniska identitetsreproduktionen, var min förhoppning att kunna finna, förstå och förklara historiska och strukturella förändringar. Den genomgående och mest framstående samhällsutveckling som har skett, är globaliseringen. Utifrån det andra syftet, nämligen att finna orsakerna till hur och varför den etniska identiteten i ett samhälle reproduceras, trots att man har integrerats, och då inga formella hinder är närvarande, hoppades jag genom att fokusera mig på interaktionen mellan det globala och lokala nivån, kunna fånga de faktorer i ett samhälle eller gruppen/individerna som är orsak till reproduktionen. Eller rättare sagt växelverkan dem i mellan. Detta har jag främst gjort genom att analysera och koppla det till Anthony Giddens teorier om självet och samhället i den postmoderna epoken samt Durkheim och begreppet anomi.

Den beskrivning av etnisk identitetskonstruktion som funnits genom historien och de större samhällsförändringarna som jag har redogjort för i mitt arbete anser jag mycket klart visar att det finns kopplingar mellan den rådande etniska identitetskonstruktionen och de samhällsförändringar som skett. Vid större omvälvningar i samhällsstruktur, vilka kan vara politiska, sociala och/eller ideologiska, har den etniska identitetskonstruktionen anpassats efter den nyuppkomna situationen, samtidigt som de etniska grupper och dess identitetskonstruktion mycket starkt påverkat samhällsförändringarnas resultat. Jag anser att man kan urskilja en växelverkan mellan förändring i samhällsstruktur och etnisk identitetskonstruktion.

Jag finner att genom historien har den etniska identitetskonstruktionen haft vissa grundläggande faktorer gemensamma: behovet av att skapa mening i en föränderlig och ovisst situation, framtid och värld är, enligt mig, den viktigaste faktorn och grogrunden för dess konstruktion, reproduktion och transformation. Andra faktorer har varit just de etniska band som den trots allt har, även om dessa är föreställda och imaginära. Man har i skapandet av en stark stat och nation använt sig utav identitetskonstruktion, främst etnisk och nations- baserad. Genom historien och samhällsutvecklingen har man konstruerat kollektiva identiteter som en slags reaktion mot de förändringar som sker för att kunna bemöta dess konsekvenser och resultat. Denna historiska strukturella samhällsutveckling har lett till att den etniska identitetsreproduktionen haft och har olika handlingsmöjligheter och livsvillkor. Detta har jag försökt att belysa med hjälp utav Giddens teorier (se teoridel). Detta visar sig genom den samhälleliga strukturen som opererar på lokal nivå genom reproduktionen av vardagen och dess rutiner. Innehållet i dessa vardagliga upprepade rutiner visar att det skapar en mening och fyller en viss funktion. Därmed finner man en förklaring till den etniska identitetskonstruktionen oavsett vilken tid vi än lever i. Det ända som förändrats är dess utformning beroende på sammanhanget och hur förändringen gestaltas på lokal nivå. Eftersom jag har valt att avgränsa mig till etniska grupper i exil som flytt från krig och politiskt förtryck, kan man föreställa sig deras etniska identitetskonstruktion, man kan alltså till viss del förutsäga vad den kommer att baseras på. Som jag tidigare nämnt i avsnittet om vad etnicitet är, anser jag att etniciteten först blir en etnisk identitet när gemenskapen och tryggheten är på väg att upplösas eller splittras. Etniska grupper som flyr till ett annat land har

inte valt denna förändring och detta bidrar till att man vill finna lösningar eller en kontinuitet i identiteten som inte lätt kan utröna den. Mottagandet i det nya landet kan även vara en faktor som avgör hur denna identitetskonstruktion och dess reproduktion kommer att formas och omformas eller försvagas eller förstärkas.

Dessa etniska grupper och deras etniska identitetskonstruktion, har genom sina formella och informella normer internaliserats i människors självuppfattning, verklighetsuppfattning och i samhällets olika institutioner. Eftersom kollektiva identiteter genom historien haft en betydande roll, speciellt i maktrelationer och i skapandet av den starka nationalstaten, har samhällets normsystem grundat sig utifrån resultatet av starka kollektiva identiteter. Kunskaper, erfarenheter och idéer har skapats med hjälp av starka identitetskonstruktioner. Såväl etniska, religiösa och nationalistiska, har ingen egentlig betydelse, utan det är orsaken och dess verkan som är intressant. De normer som skapades i takt med bildandet av den moderna nationalstaten har utgjort dagens normsystem. Detta har lett till att det har varit svårt att acceptera andra etniska grupper och deras kulturer, traditioner, erfarenheter, kunskaper och idéer. Alltså väl etablerade i ett nytt land bedöms dessa inte som lika värdefulla vid skapandet av det framtida samhället. Samhället kom att byggas på majoritetsbefolkningens normer och värderingar, som placerade den homogena gruppen högst och först.

För i tiden ansågs denna ordning naturlig och legitim. När globaliseringens krafter inte hade slagit igenom på samma genomträngande och mobila sätt som den har på det senaste 30 åren. De värderingar, uppfattningar, kunskaper och idéer man hade om etniska grupper sade att de var underlägsna majoriteten. Underordningen av flyktingar och immigranter var både öppen och legitim. Hindren för lika rättigheter var många både politiskt, ekonomiskt, socialt, ideologiskt och juridiskt. Denna uppfattning kom att förändras. Globaliseringen som kraft och den kapitalistiska utvecklingen spreds. Det moderna samhällets framväxt innebar en mängd förändringar rörande, exempelvis, mänskliga rättigheter. Dessa rättigheter kom att bli universella principer i och med det ökade samarbetet och beroendet mellan gränserna. Kravet på lika rättigheter blev större. Samarbetet och den allt mer sammanlänkande världen ledde till ökade rättigheter. Men många rättigheter är fortfarande idag endast reella i teorin, men inte i praktiken.

Det jag har kommit fram till, främst genom mitt val av teorier var att det har skett en förändring både på global och lokal nivå. Min avsikt var dock att främst lägga vikt vid påverkan från det globala på det lokala. Samhällsutvecklingen har varit globaliserande som aldrig förr och det har skett en förändring från det industriella samhället till det vi idag kallar för, nätverkssamhället. En tid som har utgjort en följd och en konsekvens utav modernitetens krafter, så som Giddens poängterar.

Vilken påverkan, om någon, har globaliseringen på konstruktionen av en etnisk identitet i exil? Detta är den centrala problemställningen och mitt syfte var titta på de förändringar som har skett av denna identitetskonstruktion i och med globaliseringen. Durkheim talar om anomitillståndet som ett kroniskt tillstånd inom samhällen där det råder liten samhörighetskänsla. Detta ser han bland annat som en konsekvens av industrialiseringen och urbaniseringen. Med andra ord, modernitetens konsekvenser, som Giddens pratar om. Man ställer sig frågan hur det kan komma sig, att i en värld som den vi lever i idag, kan bidra till reproduktionen av etniska identiteter? Globaliseringen skulle egentligen vara den kraft och det fenomen som skulle sammanlänka världen till en enhet, upplösa alla kollektiva identiteter som skapar vi/dem mentalitet. Skapa ett världssamhälle baserat på mångkulturalism och pluralism. Trots denna möjlighet reproducerar man kollektiva identiteter baserade på föreställningen om en gemenskap som sträcker sig över gränserna både historiskt, strukturellt och funktionellt. Man skapar mening kring föreställningar om platser som man kanske aldrig har varit på,

människor man aldrig träffat och man lever utefter en utstakad livsram som de själva inte ens har skapat. Livsramen sätter gränser och den reglerar och berättar för gruppen och individen hur viktigt det är att leva utefter dessa vardagliga rutiner och även att föra dem vidare (reproduceras). Globaliseringen och dess kännetecken gör det möjligt för människor att hålla kontakten och kommunikationen vid liv. Man kan lätt kommunicera och skapa kontakter med andra från sitt ursprungsland. Man kan genom internet skapa egna hemsidor, chat m.m för etniska grupper vilket självklart förstärker deras identitetskonstruktion. De känner sig trygga och deras gemenskap blir bekräftad för dem på ett intensivare sätt. Etniska grupper i t ex Sverige idag är mer medvetna om sina rättigheter och den europeiska unionen kan vara en orsak till detta. Man vet att Sverige inte är ett isolerat land som kan styra och ställa hur som helst. Vi är bevakade av abstrakta system som vi inte konkret kan ta på. Det har skett en global samhällsförändring som påverkar på lokal nivå i det sociala livet.

Ett tredje syfte var att belysa om det bakom friheten och demokratin finns sociala mekanismer som hindrar grupper från att inte frigöra sig ifrån sin etniska identitetsreproduktion. De sociala mekanismer som jag menar här, är den funktion och mening som konstruktionen och reproduktionen av en etniska identitet utgör. Speciellt om man ser det utifrån det senmoderna perspektivet som Giddens pratar om. De etniska grupper söker i sin etniska identitets konstruktion den ontologiska tryggheten och en rutinisering som, mitt ibland all kunskap och information, ger oss en färdig livsram att leva utefter. Jag ansåg att det var viktigt att belysa hur förändringar påverkar individen och den etniska identitetskonstruktionen. Globaliseringen är en av vår tids största sociala förändring. Förändringarna är omvälvande och ses som ett stort hot hos kollektiva identiteter. Tryggheten blir hotad och de möjligheter som idag finns kan bidra till ett tillstånd av anomi.

Detta tillstånd beror inte endast på svag samhörighetskänsla utan även på förändringar och störningar i jämvikten. Dock tror jag inte att etniska grupper, i och med sin ofta starka gemenskap, känner detta lika starkt som övriga grupper där begränsningarna och regleringarna alltid har varit få och abstrakta. Jag tog med anomibegreppet i min analys, främst för att påvisa hur globaliseringen som fenomen påverkar dessa etniska grupper i fråga samt vilka konsekvenser det har på individen och gruppen. Men moderniteten har brutit ned det skyddande nätverk som det mindre "community-samhället" utgjordes av och genom traditionen i detta har ersatts av stora, opersonliga organisationer känner sig den senmoderna människan berövad en direkt känsla av gemenskap och trygghet. Etniska grupper tenderar att komma ifrån samhällen där det gamla traditionella "community-samhället" fortfarande lever kvar. Detta kan lätt orsaka ett anomitillstånd och konstruktionen av en etniska identitet blir ännu starkare för att skapa trygghet. Giddens talar om att det är nödvändigt att finna någon form av säkerhet eller trygghet i den turbulens som råder i dagens samhälle. Den ontologiska tryggheten hjälper oss att hantera det postmoderna samhällets ovisshet. Ontologisk trygghet innebär en känsla av sammanhang och ordning i händelser och syftar på den tillit som de senmoderna individerna hyser när det gäller "att deras identitet kommer att uppvisa en kontinuitet och att den omgivande sociala och materiella handlingsmiljön kommer att vara konstant. Etniska grupper tenderar att visa dessa mönster klarare än många andra grupper i samhället. Jag tror främst detta beror på att ovissheten för dem är och har varit mycket mera påtaglig och utpräglad än hos andra grupper i samhället.

Den ovisshet och otrygghet som präglar den globaliserade världen utgör hinder för etniska grupper, från att frigöra sig ifrån den etniska identitetsreproduktionen. Detta är både på gott och ont. De negativa aspekterna av en etnisk identitetsreproduktion tillhör dock en annan fråga och kanske ett annat arbete. Det viktiga i min uppsats är att se till dess funktion och mening vilket jag ovan har belyst. Jag vill också nämna att trots den frihet och demokrati som på papper existerar i Sverige, för etniska grupper så finns ändå de sociala mekanismerna som

hindrar frigörelsen från den etniska identitetsreproduktionen. Dessa sociala mekanismer bör belysas utifrån samhällets politik som förs gällande diskriminering, utanförskap, segregation, samt reproducerandet av en maktobalans. Detta resonemang kan även kopplas till anomibegreppet. Den invanda maktstrukturen den etniska gruppen i fråga har med sig från sitt hemland tenderar att upprätthållas i det nya landet. Man vet sina begränsningar samt kan även en maktobalans utgöra en trygghet. Vi människor reproducerar dessa sociala mekanismer på ett subtilt sätt och därför utgör de ett hinder trots att möjligheterna för frigörelse finns där. Detta resonemang är en grund för förståelsen om hur över- och underordning realiserar och reproduceras. Det är en av orsakerna till den etniska identitetsreproduktionen. Reproduktionen har varit en reaktion mot den överordning som majoritetsbefolkningen har spelat samt en reaktion mot de globala, abstrakta krafterna. Underordningen har till och med från generation till generation reproducerats. Detta kan man se tydliga exempel på genom att bara titta på olika segregerade förorter och s.k. ghetton. Den etniska identiteten och dess underordning reproduceras och detta utgör även en trygghet. Dessa sociala mekanismer, och deras samspel, är egentligen inte ett resultat av politisk diskriminering eller förtryck, utan endast individers och gruppers rädsla för att förlora sin livsram, sina begränsningar, sin trygghet och den mening det skapar.

Det finns en rädsla för förändring och denna underordning skapar en begränsning och en reglering vilket även bidrar till att anomitillståndet inte är så utpräglat bland dessa grupper. Jag tror dock att det har genomgått ett anomitillstånd i samband med kriget, förtrycket, flykten och etablerandet i ett främmande land. Samt tror jag, således, att det finns ett kroniskt globalt anomitillstånd till följd av de abstrakta ekonomiska och politiska system som styr och opererar över oss från den globala internationella arenan.

Sammanfattningsvis kan man säga att globaliseringen påverkar den etniska identitetskonstruktion genom att istället bidra till en dialog som skapar den markanta distinktionen mellan grupper. Detta gör den genom dess maktstruktur som tenderar att vara ojämnt fördelad både ekonomiskt, politiskt och socialt. Som Beck poängterade att, ekonomiskt sett så råder det inte ännu någon globalisering. Etniska grupper som kommer från ett krigshärjat land flyr till ett land med större ekonomiska resurser och förutsättningar, en högre utbildningsnivå etc., Majoritetsbefolkningen kanske accepterar denna grupp till viss del men så länge man befinner sig på olika nivå gällande ekonomiskt kapital, kommer den nya gruppen aldrig kunna hävda sig i ett samhälle som baseras på konkurrens inom alla sfärer. Följden blir att man drar sig till gruppen där man är trygg och accepterad. Konsekvenserna av globaliseringen är att de ekonomiska och politiska intressena sprids och kommer att dominera de länder som har möjligheten att konkurrera på den globala marknaden. Resten kommer att förbli utanför den och därmed även dess fördelar. Samhället de befinner sig i oavsett stort globalt inflytande eller inte, påverkar det vardagliga livet på lokal nivå. Genom den ökade informationen, kunskapen och kommunikationen tvingas man se på orättvisorna samt möjligheterna. Man blir maktlös. Samtidigt som globaliseringen har möjligheten till att förena så stjälpes den genom att splittra. Alla varor, informationer och kunskaper hotar också den etniska gruppens splittring därför ser man till att förstärka sin etniska reproducerbarhet så att den förs vidare från generation till generation. Frigörelsens möjlighet finns men jag tror att etniska grupper är rädda för konsekvenserna eller så förhåller det sig helt enkelt så att man inte är medveten om dem.

Avslutningsvis vill jag påpeka att den identitetsprocess som försiggår bland etniska grupper inte är någon process som framskrider av sig själv. Likaså globaliseringsprocessen. Dessa processer är skapelser av samhällets historiska, materiella och sociala/kulturella struktur och innehåll, likväl som de nämnda processerna förändrar, skapar och återskapar de samhälleliga strukturerna och dess innehåll. Växelspelet mellan struktur och identitetskonstruktion och

mellan struktur och det handlande subjektet och dess konsekvenser har beskrivits och diskuterats i denna i denna uppsats.

Min personliga uppfattning är att det idag finns mycket bra litteratur och forskningsmaterial inom detta område som jag har försökt behandla, dock inte på det sätt som för mig vore önskvärt. Jag anser som jag tidigare nämnt att för att fånga helheten så har det varit svårt att gå in på djupet vilket har bidragit till att uppsatsen fått en något ytlig framtoning. Det behövs självklart mer forskning inom detta område där man kopplar det postmoderna tillståndet med den globala processen. Samt hur detta påverkar individen och samhället. Forskning som fokuserar sig på vad som kan dölja sig bakom människors vardagliga handlingar har alltid intresserat mig och jag tror att sådan forskning kan synliggöra det vi sällan reflekterar över, exempelvis hur maktobalansen mellan olika grupper av människor skapas och reproduceras.

Källförteckning

- Andersen, Benedict (1993) *Den föreställda gemenskapen*. Göteborg: Daidalos
- Andersen, H & Kaspersen LB (1999) *Klassisk och modern samhällsteori*. Lund: Studentlitteratur
- Alvesson M & Sköldberg K (1994) *Tolkning och reflexioner*. Lund: Studentlitteratur
- Asplund, Johan (1989) *Det sociala livets elementära former*. Göteborg: Korpen
- Beck, Ulrich (1998) *Vad innebär globaliseringen? Missuppfattningar och möjliga svar*. Göteborg:Daidalos
- Beck, U; Giddens, A & Lash, S. (1994) *Reflexive Modernization*. Cambridge: Polity Press
- Calhoun, Craig (1994) *Social Theory and the Politics of Identity*. Oxford: Blackwell
- Castells, Manuel (1999) *Identitetens Makt*. Göteborg: Daidalos
- Castles, Stephen (2000) *The End of National Belonging, Citizenship and Migration*. London: Macmillan Press
- Castles, S & Miller, J, M (1998) *The Age of Migration, International population Movements in the Modern World*. London: Macmillan Press
- Clark, Ian (1998) *Globalization and Fragmentation, International Relations in the Twentieth Century*. Oxford: University Press
- Cornell, S & Hartmann J (1998) *Making Sense and Making Selves in a Changing World*. Cambridge: Polity Press
- Durkheim, Emilé (1993) *Själv mordet*. Lund: Argos
- Featherstone, Mike (1997) *Global Culture: Nationalism, Globalization and Modernity*. London: Sage
- Giddens, Anthony (1996) *Modernitetens Följder*. Lund: Studentlitteratur
- Giddens, Anthony (1997) *Modernity and Self-Identity*. Cambridge: Polity Press
- Giddens, Anthony (1998) *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur
- Gilje, N & Grimen, H (1995) *Samhällsvetenskapernas förutsättningar*. Göteborg: Daidalos
- Lindqvist, Göran, kulturdepartementet (1992) *Etniska Relationer i Europa; Rapport från Europarådets projekt "Community and ethnic relations in Europe"*. Stockholm: C E Fritzes
- Mills, C Wright (1997) *Den sociologiska visionen*. Arkiv förlag
- Robertson, Roland (1998) *Globalization; Social Theory and Global Culture*. London: Sage
- Tägil, Sven (1993) *Den problematiska etniciteten; Nationalism, migration och samhällsomvandling*. Lund: University Press
- Zaretsky, Eli (1994) *Identity Theory, identity politics: psychoanalysis, marxism, post-structuralism*. Oxford: Blackwell